

Täysistunto

Tiistai 13.5.2025 klo 14.00—16.50

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 16.50.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.00—16.00) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (16.00—16.50).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asian U 14/2025 vp.

3. Janne Heikkisen vapautuspyyntö valtiovarainvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 32/2025 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan keskiviikkona 14.5.2025 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 14.5.2025 kello 11.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain ja huoneistotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta sekä positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 22 §:n 2 momentin 12 kohdan kumoamisesta

Hallituksen esitys HE 43/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 Oikeusministeri Leena Meri (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä ehdotetaan muutettavaksi positiivisesta luottotietorekisteristä ja huoneistotietojärjestelmästä annettuja lakeja. Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on mahdollistaa se, että huoneistotietojärjestelmästä siirretään tuohon positiiviseen luottotietorekisteriin taloyhtiölainojen osakaskohtaisia luottovastuita koskevia tietoja. Nämä ovat välttämättömiä tietoja luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arviointia varten.

Positiivisen luottotietorekisterin keskeinen tavoite ja tarkoitus on pyrkiä ehkäisemään luonnollisten henkilöiden ylivelkaantumista. Rekisteriin on kohdistunut ja kohdistuu edelleen monia toiveita. Aikanaan vuonna 22, kun positiivisesta luottotietorekisteristä annettu esitys tuli eduskunnan käsittelyyn, tätä nyt käsittelyssä olevaa rekisterin tietosisällön laajennusta pidettiin kuitenkin kaikkein keskeisimpänä ja kiireellisimpänä luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arvioinnin näkökulmasta. Tätä kiirehdyttiin muun muassa talousvaliokunnan mietinnössä ja lakivaliokunnan lausunnossa.

Taloyhtiölainoihin liittyvät luottovastuut muodostavat edelleen merkittävän osuuden kotitalouksien veloista, ja kokonaisuutena kotitalouksien veloista noin kolme neljäsosaa liittyykin asumiseen. Tilanne on tilastojen valossa säilynyt positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain voimaantulon jälkeen lähes muuttumattomana. Nyt huoneistotietojärjestelmän kehitystyö on edennyt siten, että osakaskohtaisia luottovastuita koskevien tietojen siirtäminen positiiviseen luottotietorekisteriin tulee mahdolliseksi.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen valmistelussa on huomioitu se, että positiivinen luottotietorekisteri tarkoittaa laaja-alaista luottotietojen käsittelyä, johon liittyy myös riskejä tietosuojan kannalta. EU:n tuomioistuin on lisäksi joulukuussa 2023 ottanut kantaa luottotietojen arkaluontoisuuteen. Hallituksen esityksessä on tästä syystä arvioitu voimassa olevassa laissa säädettyjen suojatoimien riittävyttä.

Lakia on myös äskettäin muutettu siten, että luotonantaja saa tiedon luottotietoraportilla siitä, jos rekisteröity on kiistänyt itseään koskevien tietojen paikkansapitävyyden riippumatta siitä, mistä tietoryhmästä on kysymys.

Tämä muutos, jota nyt käsitellään, tulee voimaan alkuvuodesta 2027. Sen lisäksi lakiin ehdotetaan nyt lisättäväksi luotonantajia koskeva velvollisuus tunnistaa luonnollinen henkilö ennen tietojen hakemista rekisteristä. Tämän muutoksen tarkoituksena on vähentää tietojen väärinkäytösriskkejä. Oikeusministeriössä tämän lainsäädännön arviointi jatkuu edelleen. Tarkoituksena on lisäksi käynnistää ensi vuoden kuluessa positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain jälkiarviointi, kun rekisterin käytöstä on ehtinyt riittävästi kertyä kokemusta ja tietoa.

Positiivinen luottotietorekisteri otettiin kuluttajaluottojen osalta käyttöön 1.4.2024. On kuitenkin tärkeää huomioida, että rekisterin tietosisältö ei ole vielä täysin valmis, vaan laajenee aiemmin annetun lain perusteella kattamaan luonnollisen henkilön elinkeinotoimintaa varten annetut luotot ensi keväänä eli keväällä 2026. Nyt ehdotettu taloyhtiölainojen osakaskohtainen luottovastuiden näkyminen positiivisessa luottotietorekisterissä voisi esityksen mukaan toteutua keväällä 2027.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä on kyse hankkeesta, jolle eduskunta myönsi jo kolmannessa lisätalousarviossa vuodelle 24 rahoitusta tämän rekisterin kehitystyötä varten. Huoneistotietojärjestelmän kehitystyö puolestaan tapahtuu maa- ja metsätalousministeriön johdolla EU-rahoituksella, johon liittyy määräaikoja. Niiden huomioimiseksi lakiehdotukset on tarkoitettu tulemaan voimaan marraskuun alussa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.06 Juha Hänninen kok: Kiitos, arvokas herra puhemies! Taloutemme on vaikeassa tilanteessa. Siksi on tärkeää puhua myös laajemmin taloudellisen tiedon käytöstä ja sen luotettavuudesta. Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys 43/2025 koskee positiivisen luottorekisterin kehittämistä. Esityksessä kyse on kotitalouksien taloudellisen turvallisuuden vahvistamisesta.

Arvoisa herra puhemies! Haluamme vahvistaa kansalaisten ja luotonantajien mahdollisuutta nähdä kokonaiskuva velkaantumisesta. Tämä koskisi myös asunto-osaakeyhtiöiden lainojen osakaskohtaisia vastuita. Kun yhä suurempi osa kotitalouksien veloista koostuu yhtiölainoista, on tärkeää, että nämä tiedot ovat saatavilla luotettavasti ja ajantasaisesti. Kyse on siitä, että luotonantajalla on käytössään oikeat tiedot, kun arvioidaan, pystyykö asiakas hoitamaan velvoitteensa, ja ennen kaikkea siitä, että kansalainen voi itse saada yhdestä paikasta selkeän kokonaiskuvan omasta velkaantumisestaan.

Toinen tärkeä muutos liittyy tietoturvaan. Esityksessä lisätään velvollisuus tunnistaa henkilö ennen kuin hänen tietojaan haetaan rekisteristä. Tämä on selkeä askel eteenpäin henkilötietojen suojelussa ja väärinkäytösten ehkäisyssä. On tärkeää, että tieto liikkuu hallitusti, turvallisesti ja vain heille, joilla siihen on perusteltu oikeus.

Arvoisa herra puhemies! Esityksellä vastataan kansainvälisiin velvoitteisiin ja EU:n talouspoliittisiin suosituksiin. Samalla edistetään Suomen omaa kestävä kasvun ohjelmaa. On tärkeää, että ylivelkaantumista torjutaan ennalta. Nyt tarjoamme haasteeseen erinomaisen työkalun. Muutosten tavoitteena on parantaa tietojen kattavuutta, vahvistaa yksityisydensuojaa ja mahdollistaa vastuullinen luotonanto. Näin tuemme samalla vakaita luotto-markkinoita ja kansalaisten taloudellista hyvinvointia.

Arvoisa puhemies! Esityksellä on myös laajempi merkitys turvallisuuden näkökulmasta. Taloudellinen vakaus on osa yhteiskunnan häiriönsietokykyä. Kun tieto on luotettavaa ja päätöksenteko perustuu faktoihin, rakennamme samalla vahvempaa varautumista ja parempaa yhteiskunnan kestävyyttä. Tämä pätee myös taloudellisen tiedon käyttämiseen.

Haluan kiittää valmistelijoita perusteellisesta työstä ja vastuullisesta lähestymistavasta. On tärkeää, että suuntaamme järjestelmämme kohti ajantasaisuutta, selkeyttä ja turvallisuutta. Näin luomme edellytyksiä [Puhemies koputtaa] paitsi yksilön hyvinvoinnille myös yhteiskunnan vakaudelle. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.09 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Kunnioitettu ministeri! Hallituksen esityksellä ehkäistään ylivelkaantumista laajentamalla positiiviseen luottorekisteriin merkattavia tietoja eli esityksessä mainitut osakaskohtaiset taloyhtiölainat. Taloyhtiölainat kattavat 13 prosenttia kotitalouksien velasta. Tämä on merkittävä osuus kaikista kotitalouksien veloista. On luotonantajan kannalta erityisen tärkeää tietää kattavasti luotonsaajan talou-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

dellinen tilanne. Esityksellä lisätään positiiviseen luottorekisteriin jatkossa tiedot taloyhtiölainojen osakaskohtaisista luottovastuista. Tiedot voitaisiin luovuttaa luotonantajille yksityishenkilön luottokelpoisuuden arviointia varten. Rekisteristä voitaisiin luovuttaa tietoja myös luottomarkkinoiden valvontaviranomaisille tarpeen niin vaatiessa.

Arvoisa puhemies! Luotonantajilla on oikeus sekä velvollisuus tietää lainanhakijan kokonaisvaltainen taloudellinen tilanne. Pelkät omakohtaiset lainat ja niiden tiedot eivät riitä, jos luottoriskit on niin sanotusti piilotettu taloyhtiölainojen sisään. On myös erityisen tärkeää, ettei yhteiskuntaan muodostu luottoriskikuplia taloyhtiöiden lainojen ympärille, ja erinomaista, että tässä ylivelkaantumiseen puututaan.

Kiitän ministeri Merta asian tuomisesta saliin. Tämä on kannatettava esitys. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

14.11 Jorma Piisinen ps: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi positiivisesta luottotietorekisteristä annettua lakia ja huoneistotietojärjestelmästä annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa se, että huoneistotietojärjestelmästä siirretään positiiviseen luottotietorekisteriin taloyhtiölainojen osakaskohtaisia luottovastuita koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arviointia varten. Lisäksi positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain tarkoituksena on torjua ylivelkaantumista varmistamalla luotettavien luottotietojen saatavuus erityisesti luotonantotilanteessa luottokelpoisuuden arviointia varten ja parantamalla luonnollisten henkilöiden mahdollisuuksia hallita omaa talouttaan.

Yhtiölainalla voidaan rahoittaa hyvin suuri osuus, jopa 70—80 prosenttia, asunnon velattomasta hinnasta. Tällöin myyntihinta on puolestaan hyvin edullinen velattomaan hintaan nähden. Tällaisessa asunnon rahoituksen rakenteen muutoksessa on vaarana se, että asuntovelallisen kokonaiskuva omasta velkaantumisesta ja velanhoitorasitteesta hämärtyy. Positiivisesta luottotietorekisteristä annettu laki nykyisellään ei kata luonnollisen henkilön vastuulla olevia taloyhtiölainojen osakaskohtaisia luottovastuita koskevia tietoja, ja luotonantajat ovat tältä osin luotonhakijan itse antaman selvityksen varassa. Luotonhakijan luottokelpoisuuden asianmukaisen arvioinnin ja asuntovelallisen yhdenvertaisen kohtelun kannalta olisi tärkeää, että positiivinen luottotietorekisteri sisältäisi myös nämä tiedot.

Nykytilassa epäkohdan muodostaa myös se, että taloyhtiölainasta seuraavan velkarasitteen ilmeneminen positiivisesta luottotietorekisteristä on riippuvainen tavasta, jolla yksittäinen osakas on katsonut tarkoituksenmukaiseksi suorittaa oman yhtiölainaosuutensa yhtiölle. Niin kauan kuin osakas lyhentää osuuttaan taloyhtiölainasta pääomavastikkeen kautta, ei taloyhtiölainaa tai sen lyhennystä koskevia tietoja ole saatavissa positiivisesta luottotietorekisteristä. Sen sijaan, jos osakas ottaa henkilökohtaista lainaa maksaakseen sillä pois oman osuutensa asunto-osakeyhtiön ottamasta lainasta, tulee luotonantajan ilmoittaa osakkaan henkilökohtaista lainaa koskevat tiedot positiiviseen luottotietorekisteriin. Voimassa oleva oikeustila on siten epätydyttävä myös asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden keskinäisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Sisällyttämällä positiiviseen luottotietorekisteriin asunto-osakeyhtiöiden lainojen osakaskohtaisia velkaosuuksia koskevat tiedot varmistettaisiin, että rekisteri on tietosisällöltään nykyistä kattavampi ja siten riittävä ja asianmukainen luonnollisen henkilön luottokelpoisuuden arvioinnin kannalta.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Arvoisa herra puhemies! Hallituksen esitys on perusteltu ja tarpeellinen. Luonnollisten henkilöiden velkamarkkina on monitahoinen kokonaisuus, ja asunto-osakeyhtiöiden yhtiölainat muodostavat siitä merkittävän osan. Nyt on syytä tuoda tämä osa näkyviin positiiviseen luottotietorekisteriin. Kiitos, ministeri Meri, tämän tuomisesta meille tänne eduskuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

14.15 Paula Werning sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitän ministeriä lakiesityksen selkeästä esittelystä.

Tänään käsittelemme hallituksen esitystä, jolla päivitetään positiivista luottotietorekisteriä siten, että siihen lisätään tiedot myös taloyhtiölainoista. Kyse on todella tärkeästä ja käytännönläheisestä muutoksesta, joka parantaa suomalaisten mahdollisuuksia hallita omaa talouttaan ja auttaa ehkäisemään ylivelkaantumista.

Mikä tämä positiivinen luottotietorekisteri oikein on? Se on Verohallinnon ylläpitämä järjestelmä, johon kerätään tietoa ihmisten lainoista ja tuloista. Tiedot eivät jää pelkästään perinteisiin maksuhäiriömerkintöihin, vaan rekisteri kertoo kokonaiskuvan ihmisen luotto-tilanteesta, myös silloin, kun kaikki maksut on hoidettu hyvin ja ajallaan.

Arvoisa puhemies! Moni suomalainen ei ehkä itse edes ajattele sitä, että taloyhtiölaina, joka otetaan esimerkiksi putkiremonttia varten, on todellisuudessa asunnon omistajan vastuulla. Se on kuin piilolaina. Se ei näy perinteisissä luottotiedoissa, mutta voi olla tuhansia tai jopa kymmeniätuhansia euroja. Kun tällaista tietoa ei ole saatavilla luotonantajalla, voi olla, että henkilö saa uutta lainaa lainan päälle, vaikka maksukyky ei enää sitä kestä. Se on riski niin yksilölle kuin koko rahoitusjärjestelmälle.

Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan, että nämä taloyhtiölainojen omistussuhteet eli kunkin asunnonomistajan oma vastuusuus saadaan siirrettyä huoneistotietojärjestelmästä positiiviseen luottotietorekisteriin. Tämä tekee velkaantumista näkyvämmän ja auttaa tekemään vastuullisempia päätöksiä niin yksilötasolla kuin pankkienkin osalta.

Arvoisa puhemies! On erittäin hyvä huomata, että eduskunnan talousvaliokunta on jo vuonna 2022 vaatinut ja kiirehtinyt tämän muutoksen toteuttamista, ja on erittäin hyvä, että hallitus vie tätä tärkeää asiaa eteenpäin. Me sosiaalidemokraatit kannatamme tätä esitystä. Lisäksi on hyvä, että samalla esityksellä parannetaan tietosuojaa esimerkiksi velvoittamalla pankit varmistamaan henkilöllisyys ennen tietojen hakemista rekisteristä. Näin vähennetään väärinkäytösten riskiä.

Kaiken kaikkiaan kyse on konkreettisesta parannuksesta, joka tekee taloudesta läpinäkyvämpää ja turvallisempaa meille kaikille. Hyvin suunniteltu ja toteutettu positiivinen luottotietorekisteri on yksi keino torjua ylivelkaantumista ja tukea ihmisten mahdollisuuksia pitää taloutensa hallinnassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.18 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Aivan hyvä, että tällainen luottorekisteri jalostuu ja tulee paremmalle tasolle ja voidaan aidosti seurata yksityisen henkilön tai jopa perheen velkaantumista — erittäin hyvä asia. Mutta kiinnittäisin pariin asiaan huomiota. Tämä tavallinen suomalainen veronmaksaja, joka on asuntonsa ostanut, on aikamoi- sessa puristuksessa, kun häntä toki seurataan, ja käytännössähän tänä päivänä maaseutu-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

pankeista lainan saaminen vaikka kodin korjaamiseen jossakin Ilomantsin korkeudella on lähes mahdotonta, ei sieltä saa mitään. Ei velkaantumista tapahdu, kun ei saa velkaa. Taloa pitää uusia, ja jos jollakin semmoinen eteen tulee eikä omarahoitusta ole, niin rahaahan ei tule. Pankkien luottovaatimukset on vedetty niin tiukalle, ei onnistu.

Se, mikä tässä minua oikeastaan huvitti, arvoisa puhemies, oli tämä, että kun lukee tätä hallituksen esitystä — se on aivan hyvä esitys, ehdottomasti ministeri on oikeassa, siinä ei ole mitään moitittavaa, ja tämä rekisteri on tärkeä, kuten sanoin — niin Euroopan unionista on hauska yhteensattuma: ”Rekisterin taustalla on alun perin talouspolitiikan Euroopan unionin ohjausjakson eli EU:n vuotuisen talouspolitiikan koordinoitimenettelyn puitteissa neuvoston Suomelle hyväksymät vuoden 2019 maakohtaiset suositukset, joissa esitettiin, että Suomi vahvistaa kotitalouksien velkaantumisen seuranta ja perustaa luottorekisterijärjestelmän.” Hyvä, mutta kuka rupeaisi seuraamaan tätä komission toimintaa ja sitten tätä hulvatonta rahankäyttöä? Muistamme elvytyspaketin, jossa ei ollut mitään sääntöjä. Euroopan unionin tilintarkastustuomioistuimissa, jossa muun muassa suomalaisia jäseniä on istunut aina, on nyt raportoinut, minne ne rahat menivät. Aivan järkyttävää rahankäyttöä, ei kukaan tunnu tietävän, missä rahat ovat ja kuka ne maksaa takaisin, ja pahoin pelkään, että ei maksa ollenkaan. Sitten kun tämä pieni asunnonostaja joutuu tällöisten tapahtumien jälkeen, kun pankit vetävät tiukalle luottorajat, ei voi saada luottoja... Kuten äsken sanoin, Ilomantsin korkeudella talon korjuuseen pankkilainan saanti on lähes mahdotonta. Jo keskisuurissakin kaupungeissa, laitakaupungilla, kerrostalon korjaaminen ei onnistu, kun lainaa ei tule. Toimiihan se luottorekisteri tässä tapauksessa aivan oikein, mutta on pikkuisen kummallista tämä toiminta, että se pieni ihminen pannaan seinää vasten ja se todellinen iso mörkö on jossakin muualla.

Ja mitä tulee vielä näihin isoihin mörköihin, niin nyt kun tätä ilmastopolitiikkaa on tanssittu ja energian hinnat on nostettu valtaviin pilviin, niin sähkölasku voi yhtenä vuonna olla kaksin—kolminkertainen, samoin kaukolämpölasku. Tällähän viedään siltä kotitaloudelta mahdollisuus yleensä maksaa mitään velkoja pois, saatikka sitten ostaa kotitalouteen jotain uutta. Kun me aina pientä veronmaksajaa kumutamme ihan oikeasti, niin pitäisikö meidän jonain päivänä ruveta vaatimaan näiltä isoilta toimijoilta, kuten Euroopan unionin komissio, jotain tolkkua tähän rahankäyttöön. Nythän sieltä on tulossa kohta SAFE-hanke meille rahoitettavaksi. En tiedä, hyväksytäänkö se. Mutta kun luen näitä ja kun pientä tavallista kodin rakentajaa tällä keinoin seurataan tarkasti — hyvä, että seurataan — niin toivon, että seuranta kiinnitetään sinne, mistä siitä todella olisi hyötyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen, olkaa hyvä.

14.21 Riitta Mäkinen sd: Arvoisa herra puhemies! Arvoisa ministeri, minäkin kiitän tästä lakiesityksestä. Pidän tätä erittäin tarpeellisena.

Positiivisesta luottorekisteristä on säädetty viime kaudella, ja nyt nämä tehtävät täydennykset tähän lainsäädäntöön ovat kannatettavia. Ylipäätään mielestäni hyvin tärkeää on jatkaa työtä kansalaisten ylivelkaantuneisuuden ehkäisyssä. Viime kaudellahan tehtiin myös muuta lainsäädäntöä, jolla pyrittiin konkreettisesti paitsi ennaltaehkäisemään ylivelkaantuneisuutta myös sitten helpottamaan vakavien velkaongelmien parissa kamppailevien kansalaisten elämää. Hyvin tärkeä lainsäädäntö oli esimerkiksi näiden vakuudettomien luottojen täysin poskettomia korkoja koskeva sääntely, puhuttiin niin sanotuista pikavipeistä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Erittäin tärkeää on jatkaa myös näitä tukevia toimenpiteitä, ja on esimerkiksi pidettävä huolta siitä, että Takuusäätiön toimintaedellytykset ovat kunnossa. Nämä ihmiset tarvitsevat myös esimerkiksi sosiaalista luototusta, ennalta ehkäisevää toimeentulotukea, tarvitaan myös talousohjausta ja neuvontaa, jotta nämä ongelmat eivät edelleen syvenisi. Haluan tuoda esille myös sen, että kyllä myös tämä perintökaari ja sen eteneminen edellyttäsivät edelleen myös lainsäädännöllistä selkeyttämistä.

Mutta oikeastaan tämä ylivelkaantuneisuus, vaikka tämä kyseinen lainsäädäntömuutos on todella kannatettava, on Suomessa hyvin vakava ongelma. Viime vuonna esimerkiksi maksuhäiriömerkinnät räjähdysmäisesti kasvoivat. Niitä oli ennätykselliset kaksi miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää pelkästään viime vuonna. Kyllähän tämä kertoo siitä, että tässä yhteiskunnassa, kun köyhyys on kasvanut, pienituloisuus on kasvanut, myös ihmisten todelliset taloudelliset ongelmat uhkaavat kriisiytyä ja syventyä, ja esimerkiksi näissä ulosottotapauksissa, maksuhäiriömerkinnöissä korostuvat nimenomaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja päivähoidon asiakasmaksut.

Eli kun me puhutaan tästä asiasta, niin puhutaan hyvin laaja-alaisesta, monisyisestä ongelmasta ja tarvitaan hyvin paljon toimenpiteitä paitsi nimenomaan tietenkin tähän vakavien velkaongelmien ennaltaehkäisyyn, mutta sitten myös niiden ihmisten elämäntilanteiden helpottamiseen ja auttamiseen, jotka näiden traagisten kriisien keskellä painiskelevat. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

14.24 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Positiivisen luottotietorekisterin tavoitteena on myös pystyä hallitsemaan taloutta. Ylivelkaantuminen ja sen myötä ulosottoon joutuminen voi kestää jopa läpi elämän. Suurin osa ihmisistä yrittää hoitaa ulosottovelkansa paiskimalla kahtakin työtä, mutta pienipalkkaisilla velanmaksu voi kestää kymmeniä vuosia, koska velan pääoma vähenee niin hitaasti. Jokaisen lyhennyksen laskuun lisätään toimitusmaksuja ja isoja korkoja ja paljon muuta, joten se pääoma vähenee todella hitaasti.

Minä tiedän, että ministeri Meri on paljon tutkinut, mitä voitaisiin tehdä ylivelkaantuneiden ja ulosotossa olevien ihmisten hyväksi, niiden, jotka todella haluavat ja yrittävät täysin palkein maksaa takaisin velkaansa, niin että olisi inhimillisempää heidän kohtelunsa. Tiedän, että pyritte siihen, ja kysynkin: Onko tiedossa jotain helpotuksia? Esimerkiksi jos ulosotto on kestänyt hyvin kauan ja korot ovat aika kovat — just mitä minä tässä aikaisemmin selitin, tämä pääoma kun lyhenee — niin onko tarkoituksena, että ihminen on koko ikänsä sitten siinä inassa? Vaikka hän onkin tehnyt sen velan, niin inhimilliset piirteet pitää ottaa huomioon.

Joitakin vuosia sitten saatiin läpi se, että kun ihminen on maksanut velkansa kokonaan, niin se nimi ei velkaantuneiden listassa ole kahta, kolmea vuotta, vaan kuukaudessa se poistuu, mikä oli valtavan hyvä edistys. Nyt kysynkin tosiaan, onko jotain tulossa tai kehitteillä, jotta ylivelkaantuneilla ihmisillä, jotka hoitavat asiaansa ja yrittävät täysin maksaa, olisi inhimillisempää ja he huomaisivat sen, että kannattaa tehdä töitä ja kannattaa pyrkiä pääsemään puhtaille vesille. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

14.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Vielä lisäisin edellä käyttämäni puheenvuoroon sen, että kun tämä taloyhtiö perustetaan, rakennusyhtiö rakentaa kiinteistön, vaikka nyt kerrostalon, 20 asuntoa, ja siinä on sitten myyty ne asunnot isolla velalla ja korko nousee, niin siinä on käytännössä monessa tapauksessa, ikävä kyllä, käy niin, että ehkä kymmenen osakasta, asukasta pystyy maksamaan sen kohonneen koron, ja kun taloyhtiössä pahimmillaan on 80 prosenttia taloyhtiölainaa ja 20 prosenttia omaa rahaa tai omaa lainaa jostakin muualta, niin tässä on käy sitten sillä keinoin, että nämä, jotka pystyvät maksamaan, joutuvat pahimmissa tapauksissa kantamaan vastuun myös niistä kymmenestä, jotka eivät pysty. Nythän taloyhtiöitä on mennyt jo konkurssiin paljon. Kysynkin ministeriltä: onko näitä tapauksia varten olemassa jotakin lääketta? Onhan aivan toivoton tilanne, että jos perhe on unelmoinut vaikka nyt kerrostaloasunnosta haluamallaan paikalla ja se sitten toteutuu, niin tämä katastrofi toteutuu sitten, niin kuin sanoin.

Toinen asia on sitten tämä velkaantumisen murhenäytelmä. Suomi on nyt velkaantunut korviaan myöten, ja tämä nyt alkaa olla enempi maan tapa kuin se, että se on joku poikkeustilanne, että olemme velkaantuneita kaikki — Euroopan unionin rajat kohta paukkuvat yli — ja että olemme ylivelkaantuneita niin kamalan paljon. Toivoisin, arvoisa rouva ministeri, että kun te siellä hallituksessa istutte ja päätöksiä teette, päästäisiin jonain päivänä tässä energianhinnassa johonkin järkevään lukuun. Eihän tämä näin voi jatkua, missä nyt mennään.

Viikonloppuna olin parissa yhteydessä ystäviin, jotka ovat metsäalan ammattilaisia, ja kyllä se viesti, mikä tulee suomalaisesta metsäteollisuudesta, on todella huolestuttava. Jos ne kauhuskenaariot toteutuvat, niin meillä on vaikeat vuodet edessä, ellei tähän sanomaani asiaan, kotimaisen energian tahalliseen hinnannousuun, päästä käsiksi. Tällä keinoin ei kerta kaikkiaan voi jatkua. Semmoiset tuhannen euron sähkölaskut per kotitalous, kun sattuu ensi talvena se pakkaspäivä, voi hyvänä aika, silloin kyllä... Yhden kiireisen tiedän sillä hetkellä, hän on ulosottomies, käräjäoikeuden tuomari. Siellä on kyllä juttuja, mutta ne eivät valitettavasti tämän kansantalouden tilannetta paranna yhtään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika lähestyy nyt loppuaan. Annan ministerille vastauspuheenvuoron, 3 minuuttia, olkaa hyvä.

14.29 Oikeusministeri Leena Meri: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos siitä, että huomioitte sen, että tätä on pidetty ihan hyvänä laajennuksena.

Edustaja Elomalle totean, että kyllä meillä on useampiakin hankkeita oikeusministeriössä tähän liittyen, ja tämä tunnistettiin jo hallitusneuvotteluissa ja tuotiin esille sitä, että ylivelkaantumista ehkäistään, nimenomaan ylivelkaantumista. Sehän on normaalia, että ihmisillä on luottoja ja näin poispäin, mutta me tarkastelemme juuri sitä, onko jotakin parannettavaa velkajärjestelylainsäädännössä.

Lisäksi meillä oli ja on edelleen määrärahoja eri ryhmien, erityisesti nuorten, taloudelliseen, oman elämänhallinnan opastukseen, jotta nuoret ymmärtäisivät, miten rahaa tulee käsitellä. Nuorillahan on paljon myös nettipelaamista, mikä on sitten aika haasteellista.

Lisäksi tuossa puoliväliriihessä tuli kirjaus, että tarkastelemme sitä, että se pääoma tosiasiallisesti lyhenisi. Tulee paljon tietoa, että ihminen maksaa vain pelkkiä korkoja, ja ketäs se motivoi, kun se ei koskaan lyhene? Kysymys ei ole siitä, että velan saa anteeksi, totta kai ne kaikki korot maksetaan ja kaikki kulut maksetaan, mutta tulisi joku järki siihen ja että tekee mieli maksaa sitä lainaa. Sehän on kaikkien etu, koska sitten jos ihminen menettää ha-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

lun ja kiinnostuksen maksaa ja masentuu sen perusteella, niin eihän sitten tosiaan kukaan velkoja saa minkäänlaisia rahoja. Me etsitään siihen nyt ratkaisua. Siihen on perinteisesti suhtauduttu vähän negatiivisesti, mutta maailmassa pitää keksiä uusia asioita, näin se menee, ja meillä on sen kanssa valmistelu meneillään. [Ritva Elomaa: Oikein hyvä!]

Ja mitä tulee noihin edustaja Hoskosen puheenvuoroihin, niin ne nyt olivat enemmän ehkä muiden toimialaa, mutta mitä nyt tulee tuohon elvytyspakettiin, niin — mitenkäs minä nyt sen sanoisin — keskusta oli viime kaudella hallituksessa, kun se hyväksyttiin, ja olisipa teidän ryhmä kuunnellut teitä enemmän. Perussuomalaisethan sitä vastustivat täällä monta päivää, ja meitä sitten moitittiin siitä, että mitä te nyt täällä demokratiaa hidastatte. Te olette tässä aivan oikeassa, että siellä on kaikenlaisia ikkunaremontteja sitten rahoitettu.

Mutta jos palaan tähän esitykseen, niin haluan tuoda vielä sen, mistä minulle tulee kirjallisia kysymyksiäkin. Meillä on tosiaan maaliskuussa tullut tiedote meidän sivuille siitä, että kun tulee paljon kysymyksiä, mitä varten täältä rekisteristä ei löydy toiminimiyrittäjien ja maatalousyrittäjien kaikkia tuloja, niin tämä johtuu siitä, että tämä oli alun perinkin tarkoitettu luonnollisten henkilöiden osalta näin ja tällä hetkellä ei ole semmoista tietopohjaa, josta näitä tietoja saisi, koska ne tulot siirretään verottajan tulotietojärjestelmästä ja siellä tiedot voivat olla käyttöajankohdasta riippuen 10—22 kuukauttakin vanhoja, kun se verotus valmistuu. Elikkä nyt on hyvä huomioda se, mistä on esimerkiksi myös tietosuojavaltuutettu huomauttanut ja mikä oikeusministeriössä tuotiin esille, että kuluttajansuojalaki edellyttää, että kun kuluttajan luottokelpoisuutta arvioidaan, niin silloin täytyy käyttää myös muita tietoja — se rekisteri ei poista velvoitteita selvittää niitä tietoja. Silti etsitään keinoja, miten tähän voitaisiin päästä, mutta tämä ei tarkoita sitä, että luotonantaja voisi sitten laistaa niistä velvoitteista, mitä hänellä on, velvoitteista selvittää ihmisen todelliset tulot. Eihän se saa olla esteenä, että sieltä rekisteristä ei niitä löydy. Sitten ne selvitetään muulla tavoin. Niin on aikanaan selvitetty. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja lakivaliokunnan on annettava lausunto.

5. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2024

Kertomus K 3/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohden jälkeen. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Keskustelu

14.33 **Mika Lintilä kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä salissa päätettiin vuonna 1967 perustaa Sitra, jonka tehtäviin alusta asti on kuulunut tulevaisuuden kehitysvaihtoehtojen kartoittaminen. Tulevaisuustalon tarve on viime aikoina korostunut. Maailma on suuressa murroksessa, ja Suomi painii vaikeiden ongelmien parissa, jotka edellyttävät maaltamme uudistumista. Tällaisessa tilanteessa huomio keskittyy helposti vain akuuttien ongelmien ratkaisuun. Jotta Suomi voi pärjätä ja kehittyä, pitää pystyä nostamaan katse myös kauas: mitä pitää tehdä nyt, jotta tulevaisuudesta voisi tulla parempi? Sitä työtä Sitra tekee Suomen hyväksi.

Vuonna 2024 Sitra teki yhden historiansa suurimmista suunnanmuutoksista. Kesäkuussa 24 Sitran hallintoneuvosto vahvisti uuden strategiansa. Uudessa strategiassa painottuu Sitran tehtävä edistää Suomen hyvinvointia ja talouden kasvua ja auttaa maaltamme uudistumaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Sitra luo ymmärrystä taloutemme kestävästä kasvun edellytyksistä ja kehittää ratkaisuja Suomen pitkän aikavälin kehityksen kannalta tärkeimpiin haasteisiin. Sitra uudisti vuonna 24 toimintamallinsa kokonaan. Tätä tukivat kevään 24 muutosneuvottelut, joissa vähennettiin johdon ja keskijohdon määrää ja organisoitiin toiminta kokonaan uudelleen.

Sitran työn uudistus ja tehostaminen jatkuvat edelleen. Toinen muutosneuvottelukierros saatiin juuri päätökseen Sitran tukitoiminnoissa. Sen seurauksena arviolta enimmillään 29 tehtävää lakkaa. Irtisanottavien määrä täsmentyy lähiviikkoina.

Puhemies! Sitran vahvuuksiin kuuluu vuosikymmenien aikana kertynyt käytännön kokemus suomalaisen yhteiskunnan kehittamisestä. Uudessa strategiassa korostuu Sitran rooli kumppanina muille. Tulevaisuuden kehityskulkujen tulkitsijana sekä muutoksen sparraajana ja rahoittajana se voi tarjota kumppaneilleen ja samalla Suomelle selkeää lisäarvoa. Lähivuosina Sitra aikoo kasvattaa merkittävästi rahoitustaan muille toimijoille. Tavoitteena on moninkertaistaa rahoitus vuonna 2026.

Talouden kestävästä kasvun vauhdittaminen ohjaa vahvasti kaikkea Sitran työtä ja valintoja. Tämä näkyy esimerkiksi paluussa tutkimus- ja kehityssaiheisiin. Vuonna 2024 Sitra käynnisti ja koordinoi keskustelua Suomen t&k-järjestelmän kehittämisestä ja strategisista valinnoista. Syksyllä toteutetut kokeilut osoittavat puolestaan, että julkishallinnon tuottavuutta on mahdollista lisätä esimerkiksi tekoälyn avulla. Vuonna 2024 Sitra testasi tekoälyä lainvalmistelijan työn apuna ministeriöiden kanssa. Kolme hyvinvointialuetta kokeili sitä sote-alan potilaskirjauksiin, jotka lohkaisevat tällä hetkellä ison osan lääkärien työajasta. Tulokset molemmista kokeiluista olivat verrattain lupaavia, ja jatkoa on luvassa.

Sitran kansainväliseen työhön haetaan jatkossa kansainvälistä rahoitusta entistä enemmän. Tavoitteena on 80 prosentin ulkoisen rahoituksen osuus. Työ jatkuu niin kiertotalouden kuin myös terveysdatan aiheissa.

Vuonna 2024 ulkopuoliset arvioijat tekivät riippumattoman arvion Sitran roolista ja strategisesta asemasta. Arvioinnin mukaan tarve Sitran tulevaisuuteen suuntautuvalla työllä on suurempi kuin pitkään aikaan. Tähän näkemykseen on erittäin helppo yhtyä. Kehitettävääkin toki löytyy. Hyvä uutinen on se, että suositukset on jo valtaosin huomioitu Sitran uudessa strategiassa ja työ Suomen parhaaksi tulee entistä enemmän keskittymään Suomen talouden kriittisiin kohtiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

14.38 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Suomen itsenäisyyden juhlarahasto eli Sitra on eduskunnan alainen itsenäinen julkisoikeudellinen rahasto, joka keskittyy maamme tulevaisuuteen tähtääviin toimiin taloudessa ja hyvinvoinnissa. Sitra kuitenkin pyörii pääosin sijoitustuottojensa avulla. Puoliväliriihessä Sitran tuloutusta valtiolle lisättiinkin.

Arvoisa puhemies! Sitra on toiminnassaan korostanut tavoitteellisuutta, ja tämän onkin oltava Sitran perustehtävä. Sitran hyvinä puolina ovat viime aikoina olleet taloudellisen kestävyys sekä julkisen talouden tilan painotukset. Lisäksi Sitra on koostanut tekoälyn hyödyntämistä ja datan käyttöä tehokkuuden lisäämisessä. Sitra voi mielestäni jatkossa jättää vähemmälle erinäisten EU-, ilmasto- ja monikulttuurisuusteemojen ympärillä tekemisen. Sitran toiminnan pitää keskittyä Suomessa valtion ydintehtävien tukemiseen ja esimerkiksi huoltovarmuuden sekä kansallisen turvallisuuden takaamiseen omassa toiminnassaan.

Tässä tilanteessa, jossa olemme ja jonka vakavuutta ei vielä täysin sisäistetä, pitäisi onnistua poistamaan kaikki ylimääräiset humpat pois Sitran sekä muiden julkisoikeudellisten rahastojen ja järjestöjen toiminnasta. Kaikella valtion toiminnalla ja julkisesti rahoitettavilla organisaatioilla tulee olla tavoitteet, vaikuttavuus, vastuullisuus ja tuloksellisuus. Maahamme tavoitellaan kasvua, ja Sitran tulee olla siinä vastuullisessa ja tuloksellisessa roolissa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.40 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Hyvä, että Sitra on kokenut tällaisen strategisen muutoksen toiminnassa, että keskitytään Suomen talouden tärkeisiin asioihin. Ei ole monta vuotta aikaa siitä, kun oli tämä kotimaisen turpeen alasajo ja Sitra kunnostautui siinä kyllä levittämällä ihan täyttä potaskaa julkisuuteen. Voi sanoa, että kun kallispalkkaisia ihmisiä siinä talossa oli töissä silloin, niin siinä kyllä joutavan aika meni ihan hukkaan. Kun silloin esitettiin muun muassa kasvuturpeen tilalle osmankäämimurskaa, [Jaana Strandman: Just!] ihan vakavalla naamalla yli 10 000 euroa kuukaudessa ansaitsevien ”asiantuntijoiden” toimesta, niin kyllä minä silloin, kun sitä kuuntelin, ajattelin, että voiko tämä olla demokraattisessa valtiossa totta, että vielä ennen kaikkea eduskunnan valvoma Sitra, jonka eduskunta on rahoittanut aikanaan, kaikki tiedämme, osakelajoituksella, joka sitten on nostanut arvoaan onnistuneesta talouspolitiikasta johtuen ja erään yhtiön hyvästä menestyksestä johtuen, sitten tekee tällaista toimintaa. Ja kyllä se niin kuin pikkuhiljaa kävi sydämelle, kun näki sen toiminnan, mihin Suomi menee.

Nythän me näemme tämän seurauksen, mitä Sitra sai aikaan. Meillä on valtavan kallis energia. Ja kuten sanoin edellisen asian kohdalla puheenvuorossani, olen äärimmäisen huolissani suomalaisen metsäteollisuuden tilasta, kun on tämä Sitran masinoima valtava turpeen vihamielikampanja, jossa Sitran asiantuntijat tulivat julki valtavilla ulostuloillaan — ihan täyttä potaskaa. Toivon mukaan, nyt kun kuulin arvostamani edustaja Lintilän puheenvuoron, että siellä on käymässä tällainen, sanotaanko, suursiivous, niin toivottavasti tämä suursiivous sattuu näiden plasebotietojen levittäjien kohdalle, koska se tieto oli aivan käsittämätöntä. Vähänkin kansakoulubiologiaa ymmärtävä ihminen tiesi, että se on täyttä potaskaa koko homma. Ja nythän me näemme tämän homman, kun kotimainen metsäteollisuus menettää puuta, ja pahoin pelkään, että... No, tälläkin hetkellä arvokkaita, hienoja sahoja, sellutehtaita seisoo, kun puut poltetaan energiaksi, kun turvetta ei saa käyttää, ja

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

tehdään valtavat ilmastopäästöt, joissa ei ole mitään muuta kuin vahinkoa koko ilmastopolitiikalle.

Toivon, että tämän Sitran, kuten edustaja Lintilä hyvin kuvasi äsken omassa hyvässä puheenvuorossaan, suuntaa on vaihdettu. Sitran pitää keskittyä Suomen valtion elämän parantamiseen ja kohentamiseen ja lopettaa tällaiset moraaliposeeraukset, identifi... Korjaan: tällainen politiikka, joka korostaa heidän omaa erinomaisuuttaan — kuvaan sen suomen kielen sanoilla, että korostaa heidän omaa erinomaisuuttaan asiantuntijoina. Minun silmissäni se asiantuntijuus meni kyllä erään sieltä kovaa palkkaa nauttivan henkilön osmankääminmurskapuheissa aivan nolliin. Kyllä se jonkun aikaa kestää, ennen kuin se sieltä nousee. Kyllä luonnontieteellekin ja tosiasioille kannattaisi Sitrassakin pistää pikkuisen huomiota. Ei tuollaisilla kuukausipalkoilla voi potaskaa puhua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

14.43 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Sitran hallintoneuvoston puheenjohtaja Mika Lintilän jälkeen on mukava käyttää varapuheenjohtajana myös puheenvuoro ja helpoa luonnollisesti yhtyä puheenjohtaja Lintilän asian esittelyyn.

Sitra on Suomen itsenäisyyden juhlarahasto, ja sen työ kumpuaa siltä ajalta, kun itsenäinen maamme täytti 50 vuotta vuonna 1967, sattumoisin samana vuonna, kun olen itse syntynyt. Tuolloin ne ajat olivat Suomelle monella tavalla haastavat. Etsittiin keinoja kasvuun, etsittiin keinoja itsenäisen tasavallan perustehtävien ja roolin kasvattamiseen osana sodanjälkeistä Eurooppaa, ja pitkälti tältä samalta pohjalta Sitra toki tänäkin päivänä oman perustehtävänsä pohjalta ponnistaa. Voi sanoa, niin kuin asia käytännössä myös on, että Sitran perustaminen oli eduskunnalta lahja itsenäiselle tasavallalle, ja tällaisena lahjana tämä Sitra kaikkineen tulee tunnustaa. Sitran ansiot ovat laajat ja moninaiset.

Niin kuin edustaja Lintilä totesi, ulkopuolisten arvioijien arviointi viime vuodelta oli monella tavalla erityisen kannustava. Se, että Sitran tehtävät nähdään edelleen tärkeinä ja ehkä tässä ajassa, viitaten vuoteen 67 Sitran perustamiseen, äärimmäisen tärkeänä, ehkä jopa tärkeämpänä kuin historiassa pitkään, pitkään aikaan. Se, millä tavalla luodaan kasvua, tuotekehittelyä, innovaatioita, pystytään toimimaan rahoittajana, kumppanina, yhteistyötoimijana erilaisten tulevaisuustalojen kanssa ja tulevaisuusajattelun päähautomona tai tällaisena generoijana, on todella tärkeää, koska vastaavanlaista toimijaa ei tästä tasavallasta löydy, jolla olisi taloudellisia edellytyksiä toimia niin monissa tehtävissä suomalaisen kasvun, teollisuuden, elinkeinoelämän, yksittäisten toimijoiden kanssa yhdessä.

Sitä kautta haluan kanssa itsekkin omasta puolestani korostaa tätä kumppanuuden roolin tärkeyttä ja myös Sitran strategian muutosta. Sitran pitää katsoa maailmaa, ei pelkästään Suomea, koska me emme elä missään tyhjiössä, vakuuissa, jossa uhka on ulkopuolella ja sisällä on vain kaikki mahdollisuudet, vaan niitä mahdollisuuksia on myös maamme rajojen ulkopuolella. Tekoäly, erilaiset kehityskulut, ihmisten muuttoliike, koulutus, sivistys — kaikki tämä kuuluu Sitralle ja tulkoon kuulumaan seuraavatkin 50 tai vaikkapa 200 vuotta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.46 Hannu Hoskonen kesk: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Nyt kun Sitran hallitus ja puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat oman hyvän esityksensä pitäneet, niin kiitän siitä

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

tiedosta, mitä on tullut — tai hallintoneuvostoko se nyt on viralliselta nimeltään. Korjaan: Kun Sitran hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat antaneet hyvän selonteon siitä, missä Sitra nyt menee, otan sen hyvin ilolla vastaan, kun näinhän se olla pitää.

Minä edelleen kauhulla muistelen niitä aikoja, kun Sitra oli silloin tällainen trollitehdas, josta työnnettiin suomalaisen energiateollisuuden niskaan semmoista soopaa, joka ei pidä koskaan paikkaansa. Minä toivoisin, että Sitra puuttuisi nyt tuumasta toimeen, kun tässä kaksi tärkeintä luottamushenkilöä on paikalla, puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Tämän totuuskomission perustaminen on selvitettävä — ei minulle, ei edustaja Hoskoselle tätä tietoa tarvita, minä tiedän sen jo. Selvittääkää metsäteollisuudelle, mitä vahinkoa Sitra teki Suomen metsäteollisuudelle. Tällä hetkellä palaa valtavat määrät tukkipuuta ja kuitupuuta kattiloissa tämän älyttömän ilmastopolitiikan takia, jota Sitra generoi silloin tietoisesti, [Jaana Strandman: Just niin!] ja minäkin sain siltä puolelta aikamoista palautetta. En nyt viitsi siteerata niitä, olkoon ne unohdettu jo, mutta eivät ne kaikki olleet edes painokelpoista tekstiä.

Mutta ihmettelen vain suuresti, että Sitra hyökkäsi Suomen eduskunnan kimppuun. Se on minusta niin, niin vastenmielinen teko, että kyllä oli vaikea minun ymmärtää sitä tilannetta. Nyt näen metsäammattilaisena, mihin tilanteeseen Suomen metsäteollisuus on menossa ja kotimainen energia maksaa aivan älyttömästi. Jos joku ei usko minun puheita — en edellytä, että uskoisitte minun puheita — niin palaamme asiaan vaikka ensi joulukuussa. Kun on 30 astetta pakkasta, niin käydään sitten Sitran selonteko uudestaan läpi ja kutsutaan eduskuntaan, vaikka talousvaliokuntaan, Sitran asiantuntijat kuultaviksi. Esitänkin, että Sitran hallintoneuvosto kutsuu silloin kuultaviksi nämä kyseiset henkilöt Sitran hallintoneuvostosta, että miten meni niin kuin omasta mielestä.

Muistan erään henkilön puheenvuorot silloin, kun minuakin arvosteltiin, kun minä nousin kotimaista metsäteollisuutta puolustamaan. Ei niistä hyvä mieli jäänyt, mutta ei kansanedustajan tarvitsisi hyvällä mielellä ollakaan — se on palkan luontainen veroton lisä, kun saa vähän korvilleen satikutia. Mutta kyllä totuutta kaikkien pitää kuitenkin rakastaa, koskee myös Sitraa. Kun kuulin silloin ne muutamat kommentit, niin ajattelin, että eihän tämä näin voi mennä, ja ihan oikeassa olin, ei voi mennä: se meni aivan paljon, paljon huonommin.

Nyt kun aika etenee, niin minä tunnen suurta surua metsäkollegoiden puolesta, kun näen, missä tilanteessa suomalainen metsätalous ja metsäteollisuus ovat. Toivottavasti Sitra paneutuu tähän. Nyt kun teillä on uusi suunta otettu ja Suomen taloutta tukeva suunta, niin ottakaapa tämä metsäteollisuuden nykyinen tilanne ja Suomen metsätalouden nykyinen tilanne tärkeälle agendalle. Jos sitä ei tule, niin silloin en lähde ennustamaan, miten meidän käy, mutta toivon, että olen väärässä tässä ajatuksessa, jota en julki sano tänä päivänä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asuntosäästöjärjestelmästä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 7/2025 vp

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 7/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.49 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Asp-kokonaisuudesta on kysymys, ja me keskustassa olemme jonkun verran eri mieltä hallituksen kanssa tästä esityksestä. Hallitus vaikeuttaa nimittäin omilla toimillaan asuntosäästämisen aloittamista esimerkiksi heikentämällä opiskelijoiden taloudellista asemaa ja heikentämällä opiskelumahdollisuuksia muun muassa toisen asteen koulutukseen kohdistuvilla leikkauksilla ja myös korkeakoulutuksen leikkauksilla, ja nämä osuvat erityisesti sinne kasvukeskusten ulkopuolisille alueille. Opintotuesta on päätetty siirtyä lainapainotteiseen suuntaan, ja tämä todella vaikeuttaa asp-lainan saamista, koska suurella osalla opiskelijoista rahat menevät elämiseen, ja sitä kautta tämän asp:n hyödyntäminen on hankalaa. Sitten toki vielä hallituksen esityksenkin mukaan nämä keskeiset syyt ensiasuntojen myöhempään hankintaan ovat juuri näissä edellä mainituissa kohdissa.

Tässä ongelmana on muun muassa se, että meidän mielestä näistä korkotukilainan alueellisista enimmäismääristä tulisi luopua. Nämä aluejaot ovat hyvin keinotekoisia eivätkä vastaa todellisuutta. Sijaintikuntaan perustuvat rajat eivät pysty ottamaan huomioon kunnan sisäisiä asuntojen hintaeroja tai markkinamuutoksia, ja ne eivät myöskään pysty ottamaan huomioon erikokoisten huoneistotyyppien hintaeroja. Sitten tähän asuntosäästöjärjestelmään sisältyvät säädökset koskien omarahoitussuutta, vastaantulolainan suuruutta ja enimmäislaina-aikaa yhdessä pankkien suorittaman lainansaajan maksukyvyn arvioinnin ja vakuusarvioinnin kanssa ovat kyllä ihan riittäviä keinoja ehkäisemään näitten ylisuurien lainojen myöntämistä asuntosäästöjärjestelmästä.

Tässä kokonaisuudessa suurin ongelma on se, että tämä asp-lainajärjestelmä ei ole enää ollenkaan kilpailukykyinen verrattuna markkinoilta saatavaan asuntorahoitukseen, ja tämä kyllä tekee tämän järjestelmän turhaksi. Tätä nykyistä järjestelmää meidän mielestä pitäisi kehittää todella rohkeasti, mikäli hallitus edes haluaa, että näitä tämmöisiä asp-lainoja saavat myös sellaiset, joilla se varallisuus ei ole niin vahvaa. Esimerkiksi omasäästöosuus pitäisi laskea viiteen prosenttiin ja sitten lainojen enimmäispituutta sekä valtiontakausaikaa tulisi kasvattaa 35 vuoteen.

Sen takia me ehdotamme keskustassa, että nämä lakiehdotukset hylätään, ja minä ehdotan sitä nyt tässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.52 Vesa Kallio kesk: Arvoisa puhemies! Viime viikolla ensimmäisessä käsittelyssä toin esille näitä meidän keskustan perusteluja tälle hylkäysehdotukselle, ja tilanne ei siitä ole kummemmaksi muuttunut, jotenka kannatan lämpimästi edustaja Kososen tekemää esitystä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto, olkaa hyvä.

14.53 Pinja Perholehto sd: Arvoisa herra puhemies! Myös meidän ryhmämme on katsonut, että tämä hallituksen esitys asp-lainsäädännön uudistamiseksi on vähintään jokseenkin kunnianhimoton jatkumo tälle hallituksen valitsemalle asuntopoliittiselle linjalle, jossa on aika kovaa vauhtia ajettu alas sekä asuntorahasto että kohtuuhintaisen asuntotuotannon välineitä.

Kuten edustaja Kosonen omassa puheenvuorossaan aika hyvin kävi läpi, niin tämä esitys asp-järjestelmästä ei varsinaisesti paranna omasta kodista haaveilevien nuorten asemaa tai sisällä myöskään tosiasiallisesti konkreettisia kannustimia asuntosäästämiseen, mutta näidenkin haasteiden lisäksi ja ehkä myös niiden rinnalla erityisen suuri ongelma on se, että samaan aikaan hallitus on jo aiemmilla muilla toimillaan heikentänyt nuorten mahdollisuuksia päästä kiinni omistusasumiseen ja esimerkiksi poistanut aikamoisella kiireellä tämän ensiasunnon ostajien varainsiirtoverovapauden — itse asiassa vanhojen samalla, että kun tämä ensiasunnon ostajien verovapaus poistetaan, niin kuitenkin nuorten mahdollisuus päästä kiinni omistusasumiseen turvataan nimenomaisesti tätä asp-lainsäädäntöä kehittämällä, ja nythän nähdään, että tämä lupaus on käytännössä vesitetty. Suurin osa ensiasunnoista hankitaan kasvukeskuksista. Niissä asumisen hinta on valmiiksi korkea. Kuitenkaan hallitus ei halunnut laskea tätä asp-lainan omarahoitusosuutta maltillisesti 10 prosentista 5 prosenttiin. Se olisi ollut yksi konkreettinen tapa helpottaa ensiasunnon ostamista erityisesti näissä korkean hintatason suurissa kaupungeissa. On ollut hyvin vaikea ymmärtää, miksi hallitus tätä vastusti.

Toinen kysymys on nimittäin se, että samaan aikaan puoliväliriihessä päätettiin sekä nostaa muiden asuntolainojen enimmäiskestoja että nimenomaan hilata tätä asuntolainakattoja 90 prosentista 95:een. Tämä ehkä tuo vielä vahvemmin hallituksen esityksen sellaiseen valoon, jossa politiikka on yksinkertaisesti ristiriitaista eikä oikeastaan täytä sellaisia tavoitteita, joita sen olisi tarkoitus täyttää.

Esityksessä on myös joitakin kannatettavia elementtejä mutta huomattavasti enemmän korjattavaa, ja teen sen vuoksi tämän vastalauseen 1 mukaisen lausumaehdotuksen, joka vielä ääneen luettuna kuuluu tosiaan näin: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus parantaa nuorten asemaa asuntomarkkinoilla kehittämällä asp-lainsäädäntöä edelleen ja palauttamalla ensiasunnon ostajan varainsiirtoverovapauden ensi tilassa.”

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.56 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on ajanut läpi useita päätöksiä, jotka ovat nuorten näkökulmasta heikennyksiä. Hallituksen työmarkkinamuutokset, massiiviset sosiaaliturvaleikkaukset, opiskelijoiden aseman ja työllisyystilanteen heikentäminen sekä toimimattomuus ympäristöasioissa vaikeuttavat kaikki nuorten tilannetta. Myös asuntomarkkinoilla hallitus on tehnyt päätöksiä, jotka kokonaisuudessaan heikentävät nuorten asemaa, ja näin on myös silloin, kun on kyse nuorten mahdollisuuksista omistusasumiseen.

Eli ensimmäinen huomioni on, että kun tätä esitystä arvioidaan, niin meidän pitää samalla huomioida kokonaisuus ja eri muutosten vaikutukset: esimerkiksi jo tämä voimaan tullut ensiasunnon ostajien varainsiirtoverovapauden poisto, asumistuen leikkaukset, kohtuuhintaisen asumistuotannon muutokset sekä opintotuen lainapainotteisuuden jatkuva lisää-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

minen. Hallitus ei siis ole ollut nuorten puolella, ja kaikki tämä heikentää erityisesti niiden nuorten mahdollisuuksia, joilla ei ole taloudellista turvaverkkoa omasta takaa.

No sitten tästä kyseisestä hallituksen esityksestä asuntosäästöjärjestelmän eli asp-järjestelmän uudistamiseksi on todettava, että tässä on myös ihan kannatettavia uudistuksia, joiden avulla tästä asp-järjestelmästä ja asunnon hankkimisesta voidaan tehdä joustavampaa, ja on hyvä, että tätä järjestelmää selkeytetään, mutta samalla on kuitenkin todettava, että tämä uudistus olisi voinut ja sen olisi pitänyt olla kunnianhimoisempi. Sen päätavoitteena tulisi olla nuorten ja erilaisista lähtökohdista tulevien ihmisten mahdollisuuksien parantaminen asuntosäästämiseen heidän niin halutessaan eikä pelkästään suht tekninen sääntelyn yksinkertaistaminen.

Asuntosäästäminen ja mahdollisuus omistusasumiseen on monelle tärkeä osa taloudellista itsenäistymistä ja turvaa, ja meidän on pidettävä huolta siitä, että tämä mahdollisuus on aidosti saavutettavissa eri lähtökohdista tuleville ihmisille, eikä vain niille, joilla on varaa esimerkiksi säästää tämä suuri omarahoitusosuus. Sen pitäminen tässä 10 prosentissa tosiaan estää monia nuoria pääsemästä kiinni omaan asuntoon ja siksi tämän osuuden laskeminen 5 prosenttiin olisi ollut maltillinen mutta hyvä toimi eriarvoisuuden vähentämiseksi erityisesti kasvukeskuksissa, joissa asuntojen hinnat ovat korkeinta.

Sitten toinen on tämän lainan enimmäispituus, joka olisi voinut olla 30 vuoteen asti perusteltu.

Ja koska aika loppuu, niin sanon vielä, että kolmantena on tämä ensiasunnon ostajien varainsiirtoverovapauden poisto, joka olisi palautettava. Eli tästä tosiaan meillä on tämä yhteinen vastalause ja lausuma, eli kannatan [Puhemies koputtaa] edustaja Perholehdon tekemää lausumaehdotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen on poissa. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.59 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Tämä asp-järjestelmään on tavoitteiltaan oikein hyvä: sillä halutaan tukea nuoria ensiasunnon ostajia ja helpottaa sitä ensiasunnon ostoa. Mutta on hyvin ikävää, että heti alkutöikseenhän hallitus teki juuri päinvastoin eli heikensi nuorten ensiasunnon ostajien mahdollisuuksia tähän unelman toteuttamiseen nimenomaisesti poistamalla tämän varainsiirtoverovapauden näiltä nuorilta ensiasunnon ostajilta. Se oli kerrassaan väärä liike, ja se oli hyvin ikävä täsmäveronkiristys ensiasunnon ostajille. Kun hallitus täällä nyt kovin anteliaasti näitä veronkevennyksiä ja veroaleja on jakamassa varsin hyvätuloisille ja suurituloisille, kaikkein rikkaimmille ja varakkaimmille, niin olisiko kuitenkin ollut järkevämpää tehdä sen suuntaista veropolitiikkaa, että olisi varainsiirtoverovapauden poisto nyt kumottu. Ja tässä on tämä erinomainen lausuma, mikä täällä sosiaalidemokraattien, vihreiden ja vasemmistoliiton vastalauseessa on ja missä esitetään tämän poiston kumoamista. Toivon todella, että tämä sali nyt ottaisi tästä sitten vaarin ja äänestäisi tämän hyvän lausuman puolesta.

Katselin muutenkin tätä vastalauseetta, jossa on erittäin hyviä huomioita, eli sitä, että tämän asp-järjestelmän uudistamisen olisi pitänyt olla kunnianhimoisempi: eli oman säästöosuuden laskeminen 5 prosenttiin, enimmäislaina-aika 30 vuoteen ja alueelliset enimmäismäärät olisivat olleet varsin perusteltuja uudistuksia, mitä tähän olisi saman tien otettu mukaan. Ja toden totta silloin kun hallitus teki nämä heikennykset tähän varainsiirtoverova-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

pauteen, niin silloinhan perusteltiin, että nyt sitten asp-lainajärjestelmää kovasti kehitetään, mutta toisin valitettavasti kävi ja kunnianhimo jäi tästä sitten puuttumaan.

Noin yleisesti, puhemies, tähän loppuun haluan kyllä sanoa, että tähän on vaan vähän sellainen surullinen kuva siitä hallituksen kokonaisasuntopolitiikasta, jossa on tehty tällä kaudella täyskäännös. Täällä edustaja Perholehto esimerkiksi viittasi siihen, että koko Valtion asuntorahasto käytännössä tyhjennetään, laitetaan osaksi budjettia ja viedään tavallaan, ihan oikeasti, suhdannepoliittinen väline tulevaisuudesta sekä väline, jolla voidaan sitten rakentaa kohtuuhintaisia koteja ja peruskorjata niitä. Olemme esimerkiksi tuolla valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaostossa kuunnelleet parikin kertaa asiantuntijoita, ja kova huoli on tullut tästä erityisryhmien investointiavustuksen rajusta leikkauksesta, mikä tarkoittaa sitä, että tulevaisuudessa esimerkiksi ei ole varaa enää tästä rahasta tukea opiskelija-asuntotuotantoa eikä muun muassa ikääntyvien asumista. Kyllä nuorille aika kova rähti naamaan tulee, kun samaan aikaan sitten varainsiirtoverovapaus poistettiin ensiasunnon ostajilta [Puhemies koputtaa] ja myöskin opiskelija-asuntojen tukemista heikennetään. Eli kovasti on tässä mielestäni korjaamisen varaa, puhemies. [Mai Kivelä: Juuri näin!]

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 221/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 9/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.03 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu herra puhemies! Tupakkalain muuttaminen on nyt ajankohtaisempaa kuin koskaan. Meillä on vastuu puuttua nopeasti kehittyvään nikotiinituotteiden markkinaan ja erityisesti siihen, miten nämä tuotteet vaikuttavat lapsiin ja nuoriin. Tämä hallituksen esitys on vastaus uuteen ilmiöön, jossa niin sanotut nikotiinipussit ovat vapautuneet sääntelyn piiristä lääkelain tulkinnanmuutoksen myötä. Tämä on johtanut siihen, että nikotiinipusseja on voinut myydä ilman lupaa ja ilman käytännön valvontaa, ja juuri se on ollut riski, johon nyt on puututtava.

Arvoisa herra puhemies! Lakiuudistuksen tarkoituksena on ihan selkeästi se, että sillä suojellaan lapsia ja nuoria. Nikotiini on myrkky ja erityisen haitallinen kehittyville aivoille. Lapsissa ja nuorissa on meidän tulevaisuutemme. Heille kuuluu oikeus kasvaa ilman riippuvuutta aiheuttavien aineiden vaikutusta. On erinomaista, että hallitus tuo nyt tupakkalain piiriin myös nikotiinipussit. Niille säädetään nikotiinirajat, makuja rajoitetaan, tuotteiden pakkausten ulkoasu yhdenmukaistetaan ja myynti tehdään luvanvaraiseksi. Etämyynti kielletään, ja alaikäisten hallussapito tehdään laittomaksi. Kaikki nämä toimet vahvistavat viestiä siitä, ettei nikotiinituotteilla ole asiaa meidän lastemme arkeen.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Arvoisa puhemies! Terveysvaikutuksista on selkeä näyttö. Nikotiini aiheuttaa riippuvuutta, vaikuttaa haitallisesti mielenterveyteen, oppimiseen ja fyysiseen terveyteen. Kuten valiokuntakäsittelyssä todettiin, nikotiinimyrkytys voi olla hengenvaarallinen erityisesti pienille lapsille. On tärkeää, että nyt asetettava selkeä nikotiiniraja ja pakkausten minimikoko rajoittavat kaikkein vahvimpien tuotteiden markkinoillepääsyä.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on tehnyt tärkeää ja vastuullista työtä tämän esityksen käsittelyssä. Valiokunnan esittämät lausumat vievät kokonaisuutta eteenpäin. On oikea linjaus, että valtioneuvoston on seurattava uuden sääntelyn toimivuutta erityisesti harmaatuonin vähenemisen ja nuorison käytön näkökulmasta. Lisäksi on hyvä, että sääntelyn kehittämistä jatketaan pohjoismaisessa yhteistyössä ja että mahdollisuutta ikärajan nostamiseen tarkastellaan tulevaisuudessa. Ajatus päihitteettömyyden edistämisestä lasten ja nuorten vapaa-ajalla on tärkeää. Siksi meidän on toimittava siten, ettei myöskään nuorten harrastustoiminta altista ketään päihteille.

Arvoisa herra puhemies! Nikotiinipusseilla ei saa olla väylää lastemme elämään. Tämä lakimuutos sulkee sen väylän. Kannatan lämpimästi hallituksen esitystä. Suojellaan lapsia, heissä on se meidän tulevaisuutemme. — Kiitos, arvoisa herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mattila, olkaa hyvä.

15.07 Hanna-Leena Mattila kesk: Arvoisa herra puhemies! Hallituksen nyt esittämä lakimuutos käsiteltävänä olevassa tupakkalaissa ohjaa kehitystä osittain oikeaan suuntaan, mutta osittain se on myös riittämätön. Opettajataustaisena kansanedustajana olen tyytyväinen, että kouluihin saadaan nyt kuitenkin keinoja puuttua sähkötupakointiin ja nikotiinipussien käyttöön. Kaikille hallituksen esityksen sisältämille yksityiskohdille ei ole kuitenkaan löydettävissä minkäänlaisia terveystieteellisiä perusteluja, ja sen vuoksi keskustan ryhmä ei voi hyväksyä lakiesitystä. Olemme myös huolestuneita siitä, miten uusia tupakkaa korvaavia tuotteita markkinoidaan nuorille.

Keskusta pysyy edelleen viimesyksyisessä kannassaan, että käsiteltävään tupakkalakiin tulisi tehdä aidosti tupakkatuotteiden tai niitä korvaavien tuotteiden käyttöä vähentäviä toimia. Siksi esitimme viime syksynä ja esitämme edelleen lakiesitykseen muutoksia, joilla voidaan suojella nuoria tupakoinnin aloittamiselta, vähentää tupakkatuotteiden käyttöä, käytöstä aiheutuvia haittoja ja syntyvää riippuvuutta sekä parantaa kansanterveyttä pitkällä aikavälillä.

Kertauksena, arvoisa puhemies: Keskusta ei olisi hyväksynyt mitään makuja eikä myöskään lisääaineita. Esimerkiksi nyt tämä menthol, joka on tässä lakiesityksessä mukana, on tiedostettavasti kaikkein vakavin riippuvuutta aiheuttava makuaine. Me emme myöskään olisi sallineet näin korkeaa nikotiinipitoisuutta, ja tässä viime viikon käsittelyssä kävi erittäin hyvin ilmi, kuten myös näissä asiantuntijakuulemisissa, että nämä voivat jopa aiheuttaa hengenvaarallisia tilanteita, jos pikkulasten tai lemmikkien suuhun nämä nikotiinipussit eksyvät. Keskustalla olisi myös ollut rohkeutta nostaa nyt jo kaikkien tupakkatuotteiden ostamisen, hallussapidon ja maahantuonnin ikäraja 20 ikävuoteen. Olemme olleet tosi tyytyväisiä tässä valiokuntakäsittelyssä, että hallituspuolueet ovat kyllä luvanneet sitten seuraavan tupakkalain käsittelyn tullessa tarkistaa tätä ikärajaa sinne 20 ikävuoteen. Tästä lupauksesta tulemme sitten kyllä pitämään kiinni, kun käsittelemme seuraavaksi tätä parveketupakointia.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Mutta viime viikolla esitetyillä perusteilla vielä toistan sen, että meillä on jätetty vastalause, ja siinä oli myös sitten pykälämuutosesitykset.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas on poissa. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

15.10 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Olen tästä aiheesta pitänyt jo monta puheenvuoroa, eli tällä kertaa vaan esitän meidän esityksen ja toivottavasti saan sille kannatuksen. Esitän vastalauseen 1 mukaisesti hyväksyttäväksi lausumaa, joka kuuluu seuraavasti: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden maiden kanssa nikotiinituotteiden sääntelyn kehittämisessä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen edistämiseksi.” — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen, olkaa hyvä.

15.10 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa herra puhemies! Heti alkuun kannatan edustaja Merisen tekemää esitystä.

Täytyy todeta, että valiokuntakuulemisessa useimmat asiantuntijat, jotka asiaan ottivat kantaa, eivät pitäneet näiden nikotiinipussien tässä esityksessä hyväksyttyä rajaa sopivana vaan esittivät tästä nimenomaisesti alemmaa rajaa. Nämä nikotiinipussit ovat äärimmäisen vaarallisia, erittäin epäterveellisiä. Siksi katson, että tämä Merisen tekemä esitys tästä lausumasta on tärkeä, ja toivon, että eduskunta voisi sen yhteisesti hyväksyä. Meidän pitää pohtia myöskin tätä yhteistä pohjoismaista linjaa näiden nikotiinituotteiden osalta, ja näiltä osin nyt Suomi menee omaa latuaan ja ollaan siellä korkeimmassa luokassa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.11 Juha Mäenpää ps: Arvoisa herra puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on käsitellyssä erittäin vaikea lakialoite. Se on herättänyt ja kirvoittanut mielipiteitä moneen suuntaan, elikkä käsittelemme tupakkalain muutosta ja lähinnä nikotiinipussien osalta.

Tässä on eri asioita, miltä kantilta tätä voi miettiä. Jos me mietitään terveystaloudellisesta näkökulmasta, niin silloinhan voisi ajatella, että meidän kannattaa kieltää ne kokonansa. Huhtikuussa 2023 Fimea vapautti nikotiinipussien myynnin Suomessa, ja nyt tällä esityksellä ollaan rajaamassa niitä kahteen eri makuun. No, se ei ole varmaan terveystaloudellisesta näkökulmasta tietenkään täydellinen, elikkä tällä hetkellä makuja on varmaan 20–30 eri makua, voi olla jopa 50 eri makua, ja varmasti kaikille on käyttäjiä. Nyt kun ne rajataan kahteen, niin me ei päästä siihen terveystaloudelliseen ideaalitalanteeseen, että ne olisivat kaikki kiellettyjä, mutta se ei ole kuitenkaan realismia, että kielletään ne kaikki — tai se on ehkä realismia, että ne kielletään kaikki, mutta se ei ole realismia, että toteutuisi Suomessa se asia, että nikotiinipussien käyttö sitten loppuisi. Nikotiinipusseja voi tilata ulkomailta, niitä voi hakea Ruotsista, ja tämä varmasti jatkossa sitten ohjaa niiden ostamista ulkomailta.

Sitten jos ajatellaan taloustaloudellisesti, niin mielestäni kaikki ne maut olisi pitänyt sallia täällä. Silloin me saataisiin se verohyöty tänne maahan niistä, eikä tuotto valuisi ulkomaille. Myös kun tiedetään, että niistä varmasti haittoja on, niin sillä, että me otettaisiin se kaik-

ki veroraha tänne kotimaahan, me pystyttäisiin niitä haittoja ja mahdollisia vahinkoja, mitä niistä tulee, sillä rahalla paremmin hoitamaan.

Sitten jos mennään tähän nikotiinipussiasiaan vielä syvemmälle, niin useimmat nikotiinivalmisteet, joita näissä pusseissa on, ovat synteettistä, kemiallisesti valmistettua nikotiinia, jonka pitkäaikaisesta käytöstä meillä ei ole vielä tuloksia eikä tietoja. Minulla itselläni on paheena, että minä käytän nuuskaa, joka on valmistettu tupakasta, joka on luonnontuote, ja minä uskon — tämä on nyt siis ihan puhdasta minun omaa uskomusta, minulla ei ole mitään näyttöä tästä eikä tieteellistä totuutta, enkä minä usko, että sellaista vielä onkaan olemassa — että tämä luonnontuote, tupakasta valmistettu vanha perinteinen nuuska, on turvallisempaa kuin nämä kemiallisesti valmistetut ja synteettiset nuuskat.

Eli minun oma ajatus olisi, että jos saisin yksin tästä jonkinlaisena diktaattorina täällä päättää, niin minä sallisin nuuskan myynnin Suomessa. Siinä on vielä sellainen etu, että se vanha nuuska haisee pahalle ja maistuukin vähän pahalle, niin katoaa myös se riski siitä, mikä on noussut näitten nikotiinivalmisteiden, nikotiinipussien, kohdalla esiin, että niitä ovat pienet lapset pistäneet suuhunsa ja nielleet, ja se on voinut aiheuttaa heille myrkytysoireita.

Lisäksi on hieman epäselvää, voiko tätä synteettisesti tai kemiallisesti valmistettua nuuskaa ja sen ”milligrammaa per gramma” sisältävän nikotiinin määrää edes verrata keskenään toisiinsa, kun tuntuu useiden käyttäjien palautteen perusteella, että ne ovat eriarvoisia, vaikka ne samassa taulukossa ilmoitetaankin.

Arvoisa puhemies! Kyllä kai tämä etenee, niin kuin hallitus on esittänyt sen. Minä ymmärrän erilaiset huolet, mitkä ovat syntyneet eri puolueilla tästä, mutta valitettavasti me emme voi tätä kieltää — tai vaikka kieltäisimme sen myynnin kokonaan, niin tämä ilmiö jatkuu kuitenkin Suomessa. Tämä on vähän niin kuin kieltolain julistaminen, että kyllä Suomessa viina virtasi ja pontikkaa tehtiin, vaikka kieltolaki sen kielsi. Ihan samat piirteet tässä ovat edelleen, ja pidän mahdollisena, että nikotiinivalmisteiden tai nikotiinipussien ympärille varmaan syntyy vielä samanlainen järjestäytynyt rikollisuus kuin kieltolain aikana, että niitä sitten diilataan ulkomailta joitakin kanavia pitkin. Minun mielestä olisi pitänyt sallia nämä kaikki maut, mutta koska tämä on niin vaikea, moniulotteinen, monitahoinen asia, niin minä äänestän sen hallituksen esityksen puolesta. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

15.18 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Mäenpään puhe minun mielestäni hyvin avasi asiaa, monipuolisesti pohdit ehkä semmoista nykyajan haastetta. Jos me kaikki kielletään, niin minä ymmärrän sen terveysalan ihmisenä tosi hyvin, että se ei toimi. Netti on olemassa. Muistelin jopa tässä samalla, kun kuuntelin sinun puhetta — teidän puhetta — että itse kun olin nuori aikanaan Kuopiossa, niin silloin ei ollut nikotiinipusseja, mutta nuuska oli jo iso juttu. Sehän oli silleen, että tietyt tyypit ajoivat kaksi kertaa kuu-kaudessa Ruotsiin hakemaan nuuskaa ja sitten möivät auton perästä sitä kaikille mahdollisille, ja siinä ei valtio tainnut hirveästi hyötyä siitä. Minusta tuntuu, että tällainen samankaltainen ongelma on monissa asioissa tällä hetkellä, että ei me voida niitä enää täysin kieltää. Yritetään tehdä mahdollisimman hyviä lakeja, esimerkiksi vaikka tuo nettikasinojuttu, mikä on sitten seuraava. Ei voi vain rajoittaa nettikasinoja enää, koska netissä pääsee mihiin vain. Tykkäsin tuosta puheenvuorosta.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Itse ajattelin, kun me tietysti ollaan sosiaali- ja terveysvaliokunta, että siellä voi keskittyä näihin asioihin just sieltä terveyspuolelta. Se helpottaa ihan hirveästi, koska silloin sinä voit olla vähän puhdasoppisempi ja totta kai mahdollisimman kireän lain tehdä sen puolesta, kun se valiokunnan tarkoitus on vain ajaa terveyttä. Minusta se on ollut tosi selkeää.

Mutta halusin vain sanoa, että oli hyvä, monipuolinen puhe. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 11/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 12/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 Juha Hänninen kok: Arvoisa herra puhemies! Perhe on yhteiskunnan perusta. Jokaisella on oikeus kasvaa ja elää turvassa perheensä kanssa. Hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta tuo tarpeellisia tarkennuksia perheenyhdistämisen ehtoihin. Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa Suomen perheenyhdistämisen käytäntöjä muiden EU-maiden kanssa sekä varmistaa, että perheenyhdistämisen edellytykset tukevat kotoutumista ja yhteiskunnan vakautta.

Tärkeimpiä muutoksia ovat puolisoiden vähimmäisikävaatimus, alaikäisen perheenkokoajan toimeentuloedellytyksen palauttaminen ja kansainvälistä suojelua saaneen perheenkokoajan asumisaikavaatimus. Puolisoiden vähimmäisikävaatimuksella torjutaan pakkoavioliittoja ja varmistetaan, että perheenyhdistämistä hakevat aikuiset tekevät päätöksen omasta vapaasta tahdostaan. Toimeentuloedellytyksen palauttaminen alaikäisille perheenkokoajille ehkäisee tilannetta, jossa lapsia lähetetään yksin Suomeen perhesiteen perusteella tapahtuvan oleskeluluvan hakemiseksi. Tämä suojelee lapsia hyväksikäytöltä ja takaa, että heidän tilanteensa arvioidaan ensisijaisesti heidän etunsa näkökulmasta. Kahden vuoden asumisaikavaatimuksen käyttöönotto puolestaan antaa perheenkokoajalle aikaa kotoutua ja vahvistaa siteitään suomalaiseen yhteiskuntaan ennen perheenyhdistämisen mahdollista toteutumista.

Arvoisa herra puhemies! Perhe-elämän suojeleminen on tärkeää, mutta samalla meidän on varmistettava, että perheenyhdistäminen tapahtuu hallitusti ja oikeudenmukaisesti. Tämä esitys tukee sitä, että perheenjäsenet voivat yhdistyä Suomessa silloin, kun edellytykset täyttyvät ja kotoutuminen voidaan varmistaa. On reilua, että maahan muuttavilla perheillä on mahdollisuus asettua Suomeen kestävällä tavalla ilman riskiä siitä, että perheenyhdistämistä käytetään väärin. Suomi on jo pitkään noudattanut tiukempaa linjaa kuin monet muut EU-maat, mutta nyt tehtävät muutokset tuovat meidät lähemmäs muita Pohjoismaita, kuten Ruotsia, Norjaa ja Tanskaa, joissa vastaavia ehtoja on sovellettu jo aiemmin. Lapsen oikeudet ovat ensisijaisia, ja jokaisen päätöksen on tähdättävä siihen, että lap-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

sen etu toteutuu mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että perheenkokoajan on pystyttävä tarjoamaan lapselleen turvallinen kasvuympäristö ja riittävä toimeentulo. Perheenyhdistämistä ei tule nähdä keinona kiertää maahantulosaäntöjä vaan aidosti tarpeellisenä menettelynä perheiden yhdistämiseksi silloin, kun kaikki ehdot täyttyvät.

Arvoisa herra puhemies! Perheenyhdistämisen sääntöjen selkeyttäminen tukee suomalaisen yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta. Hallittu maahanmuutto edellyttää sääntöjä, jotka kannustavat kotoutumiseen ja ehkäisevät järjestelmän väärinkäyttöä. Tämä hallituksen esitys vastaa niihin haasteisiin, joita perheenyhdistämiseen liittyy, ja varmistaa, että perheiden yhdistyminen Suomessa tapahtuu oikeudenmukaisin ja selkein perustein. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.25 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Viitaten edelliseen puheenvuoroon: Epäilen, uskoiko puhuja itseään, mitä oli sanomassa. On älyllisesti epärehellistä vedota lapsen etuun ja perheiden yhdessä pysymiseen tilanteessa, jossa samaan aikaan on säätämässä toimeentuloedellytyksen ulottamista alaikäisiin, eli siis että Suomeen tulevan vieraskielisen, mahdollisesti vielä huonosti suomea osaavan henkilön, alaikäisen henkilön pitäisi samaan aikaan, kun hän suorittaa Suomessa oppivelvollisuuttaan, myös kyetä hankkimaan sellainen työ, jolla hän pystyy toimimaan perheenkokoajana ja tuomaan perheensä Suomeen saadakseen olla läheistensä kanssa. Ei kai kukaan kuvittele, että tämä on kohtuullinen edellytys, että tämä olisi lapsen etu, että tämä olisi perheiden parhaan ajattelemista. Ja hyvin heikolla sosiologisella mielikuvituksella täytyy olla varustettu, jos kuvittelee, että tämä myöskään kenenkään kotoutumista edistää.

Arvoisa puhemies! Tämän lakiehdotuksen pääsisältönä on useita ihmispelkoisia ja lapsivihamielisiä muutoksia, joista yhtä tässä jo esittelinkin hieman. Alaikäisten estäminen elämästä perheidensä kanssa ei edistä kenenkään kotoutumista, ei niiden lasten kotoutumista eikä myöskään niiden vanhempien, jotka kantavat huolta lapsistaan, joko lapsesta yksin Suomessa tai lapsesta mahdollisesti jossain toisella puolella maailmaa odottamassa, että perheenkokoajan asumisaikaedellytys täyttyisi.

No, näiden muutosten lisäksi, jotka sinällään toteuttavat hyvinkin linjakkaasti tätä hallituksen ulkomaalaisvihamielistä yleistä linjaa, bonuksena tässä paketissa on mukana myös Suomen kansalaisia haittaava kielto tai heidän perheoikeuksiaan rajoittava kielto. Nimitäin perheenyhdistämistä parisuhteen perusteella vaikeutetaan alle 21-vuotiaiden kohdalla myös silloin, kun kysymys on Suomen kansalaisen alle 21-vuotiaasta puolisoista. Tilanne on hämmentävä maassa, jossa kuitenkin ajatellaan, että 18-vuotias henkilö on kykenevä solmimaan avioliiton, perustamaan perheen ja päättämään omasta tulevaisuudestaan ja ihmissuhteista. Siitä huolimatta, jos nyt ajatellaan, että joku suomalainen, vaikka joku täällä salissa parhaillaan oleva, päättäisi avioitua EU- ja Eta-maiden ulkopuolelta tulevan ulkomaalaisen henkilön kanssa ja he alkaisivat odottaa lasta, niin mikäli tämä henkilö on 18—21-vuotias, heillä ei olisi mahdollisuutta yhteiselämään ennen kuin lapsen syntymän jälkeen, jolloinkaan sitten lapsen perusteella tämä perheenyhdistäminen onnistuisi.

Tänä päivänä se, että molemmat puoliset osallistuvat perheen perustamiseen, kodin rakentamiseen ja yhteiseen odotukseen, on kuitenkin tärkeä osa perheoikeutta, ja tätä vaille nämä, myös sellaiset pariskunnat, joiden toinen osapuoli on Suomen kansalainen, Suomes-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

sa syntynyt, jatkossa sitten jäävät, kiitos tämän hallituksen. Vaikeaa nähdä tätä uudistusta missään muussa kehyksessä kuin kansainvälisten parisuhteiden vastaisuutena yleensä, ja tällaisella intressillä on historiassa sen verran huono kaiku, että ymmärrän, että sellaista ei ole hallituksen esitykseen suoraan kirjattu.

No, tässä esityksessä on niin paljon huonoa, niin paljon korjattavaa seuraavalle hallitukselle, että ehdotan, että lakiehdotus hylätään siitä huolimatta, että kokonaisuus sisältää myös kaksi sinänsä myönteistä EU-oikeuden velvoitteen toimeenpanoa suomalaisessa lainsäädännössä. Näistä hallituksen tulee siinä tapauksessa, että viisas esitykseni nyt otetaan vakavasti ja eduskunta sen mukaisesti päättää, erikseen laatia uusi esitys. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas poissa, edustaja Antikainen poissa, edustaja Elo poissa. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

15.30 Saara Hyrkkö vihr: Arvoisa puhemies! Lapsen etu ei ole se, että häntä pidetään erossa perheestään. Se ei myöskään edistä kenenkään kotoutumista — ei lasten, ei heidän vanhempiensa. Kahden lapsen äitinä voin vain kuvitella sen tuskan, mitä kokevat ne äidit ja isät, jotka joutuvat olemaan erossa lapsistaan. Hallituksen maahanmuuttopolitiikka tulee lisäämään näiden erossa toisistaan olevien perheiden määrää ja sitä vanhempien kokemaa tuskaa.

Hallituksen maahanmuuttopolitiikka ei kurita vain muualta tänne muuttaneita vaan myös suomalaisia, jotka sattuvat rakastumaan ulkomaalaiseen. Meillä Suomessa ei omasta takaakaan synny mitenkään kehuttavaa määrää lapsia. Suomen tulevaisuus, tämän hyvinvointivaltion tulevaisuus, ei kestä sitä, että me pyrimme kaikin keinoin sulkemaan ihmiset tämän maan ulkopuolelle. Pikemminkin meidän pitäisi pyrkiä siihen, että jokaisen, joka tänne haluaa tulla rakentamaan elämänsä, rakentamaan tätä yhteiskuntaa, perustamaan perheen ja rakentamaan Suomen tulevaisuutta, me toivottaisimme tervetulleiksi, tarjoaisimme mahdollisuuden tulla osaksi suomalaista yhteiskuntaa.

Kannatan edustaja Kontulan hylkäysesitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

15.31 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Työperäinen maahanmuutto on varmasti keskeinen osa Suomen tulevaa menestyksen rakentamista, ja siksi hallituksen maahanmuuttopolitiikkaan tekemät uudistukset ovat tärkeitä ja järkeviä. Näillä maltillisilla uudistuksilla tuodaan suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa lähemmäs yhteispohjoismaista linjaa — linjaa, johon muissa Pohjoismaissa on ehkä päädytty jonkinlaisessa jo pakottavassa tilanteessa. Suomessa pystytään tätä linjanmuutosta tekemään tilanteessa, jossa meillä ainakin vielä toistaiseksi laajassa yhteiskunnallisessa kuvassa maahanmuuttoon liittyvät ilmiöt ovat olleet yhteiskunnallisesti hallittavissa.

Koska näen niin, että työperäinen maahanmuutto on Suomelle tärkeää, on todella tärkeää, että maahanmuuttopolitiikka ylipäätään nauttii laajasti suomalaisten, niin täällä aina asuneiden kuin jo aiemmin tänne muuttaneiden ihmisten, tukea ja luottamusta. Ainakin itse olen saanut erityisesti maahanmuuttajataustaiselta väestöltä paljon kiitosta niistä maltillisista uudistuksista ja toimenpiteistä, joita hallitus maahanmuuttopolitiikassaan tekee.

Tietysti jokainen yksittäinen lakimuutos voi olla sinänsä altis kritiikille, ja huomaan nyt, että esimerkiksi kun olemme jo tämän ensimmäisessä käsittelyssään sisällöltä päätetyn lain

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

toisessa käsittelyssä, oppositio edelleen lain hyväksymistä vastustaa. Itse kannatan tämän lain hyväksymistä osana sitä kokonaisuutta, joka, uskon, tulee parantamaan Suomen maahanmuuttopolitiikkaa, tulee lisäämään maahanmuuton sosiaalista hyväksyttävyyttä, parantamaan maahanmuuttajien asemaa ja mahdollisuutta osana suomalaista yhteiskuntaa olla rakentamassa tälle maalle hyvää tulevaisuutta. Tämä on hyvä uudistus.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.34 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Vastaan edustaja Kontulan kommenttiin, kun mainitsi oikein nimen. [Anna Kontula: Ei maininnut nimeä!]

Eli neljän tytön isänä ja neljän pikkuisen pappana olen kyllä perillä, mikä on lasten etu, ja joka tapauksessa tässäkin asiassa lapsen etu aina ensin. Se ei muutu. Se on hallituksen ja minun tahtotila. Näin varmistetaan, että perheiden yhdistyminen tapahtuu Suomessa oikeudenmukaisin ja selkein perustein, ja tämä on lasten etu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.35 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Edelliseen puheenvuoroon sen verran, että eivätköhän lasten vanhemmat tiedä kuitenkin paremmin omien lastensa edun kuin jonkun pappi jostain, jos ei nyt satu samalla olemaan oma vanhempi. Näin ainakin meillä lähtökohtaisesti on meidän lainsäädännössä ajateltu.

Autolle totean, että tämä vetoaminen yhteispohjoismaiseen linjaan on todella ongelmallista tilanteessa, jossa me ollaan palauttamassa toimeentuloedellytystä alaikäiselle tilanteessa, jossa meillä alaikäisillä on edelleen oppivelvollisuus. Eli Suomessa alaikäisten ihmisten pitäisi istua siellä koulunpenkillä, ja samanaikaisesti se, että sinä voit elää omien läheisten perheenjäsenesi kanssa, edellyttäisi, että sinä menisit palkkatöihin ja todennäköisesti kokoaikaisiin palkkatöihin, jos on tarkoitus sellaisella taustalla saada sellaiset tulot, joilla edes lähimmät perheenjäsenet on mahdollisuus tuoda Suomeen. Eli nämä vaatimukset ovat aivan kohtuuttomat, eikä muissa Pohjoismaissa tällaista edellytetä. Tämä on ihan suomalaisten oma keksintö. On äärimmäisen vaikea kuvitella, mikä olisi se tilanne, jossa vasta suomen kieltä opettelevan oppivelvollisen oma paras etu olisi se, että häneltä edellytetään kokoaikaista työskentelyä. Ei me suomalaislapsiltakaan millään lailla vastaavaa edellytetä ehtona sille, että saisi olla omien läheistensä kanssa samassa perheessä ja samassa maassa.

Arvoisa puhemies! Tämä lakiin sisältyvä vähimmäisikävaatimus on sen verran erityinen ja uusi meidän lainsäädännössä, että haluan sitä vielä katsoa vähän tarkemmin. Eli parisuhteen perusteella myönnettävien perheenyhdistämisten ehtona olisi jatkossa 21 vuoden ikä sekä perheenjäsenen että perheenkokoajan osalta kaikissa muissa tilanteissa paitsi silloin, kun perheenkokoaja on Suomen kansalainen, eli kaikissa niissäkin tilanteissa, joihinkaan liittyy työperäistä maahanmuuttoa, opiskelujen takia jonkin näköistä siirtymistä, turismin takia, mitä vaan — kaikissa muissa tilanteissa paitsi silloin, jos se henkilö, joka toimii perheenkokoajana, on Suomen kansalainen.

Muutosta on perusteltu pakkoavioliittojen estämisellä, mutta tähän sinänsä kannatettavaan tavoitteeseen pyritään keinolla, joka rajoittaisi merkittäväällä tavalla nuorten parien mahdollisuutta yhteiselämään. Vuosittain Suomi myöntää joitakin satoja perhesideperustaisia oleskelulupia puolisoille niin, että päätöshetkellä jompikumpi osapuoli on alle 21-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

vuotias. Maahanmuuttoviraston mukaan päätösmäärien tätä tarkempi avaaminen on hankalaa, joten emme tiedä, kuinka monessa näistä luvuista perheenkokoaja on ollut vähintään 21-vuotiaan kanssa pariutunut Suomen kansalainen eikä näin ollen kuulu ryhmään, jota lakiesitys koskee, mutta mittakaavan tästä kuitenkin saa. Muissa tapauksissa lakimuutos nimittäin tarkoittaisi, että oleskelulupaa parisuhteen perusteella ei enää sitten saisi. Kyse on siis merkittävästä heikennyksestä tietyn ryhmän perusoikeuksiin. Näin siitä huolimatta, että avioliiton solmimisen alaikäraja on Suomessa edelleen 18 vuotta, ja tuolloin nuoren katsotaan saavuttaneen riittävän kypsyyden ja autonomian myös kantaakseen siitä vastuun. Lakiesityksessä kuitenkin lähdetään siitä, että puolisoitten passien leimojen perusteella tämä lähtökohta on syytä kyseenalaistaa. Yhteisen kodin perustamista voi joutua odottamaan jopa kolme vuotta, siis Suomen kansalainen voi joutua odottamaan jopa kolme vuotta, että saa perustaa yhteisen kodin laillisesti vihityn puolisonsa kanssa.

Millainen sitten on ilmiö, jota rajoituksella pyritään hillitsemään? Lakiesitys ei anna vertailukelpoista vuosikohtaista lukua alle 21-vuotiaiden pakkoavioliittojen määrästä, vaan tyytyy viittaamaan melko summaarisiin ihmiskauppatilastoihin. Vuoden 23 loppuun mennessä, siis ilmeisesti vuosina 06—23, jolloin ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ylipäätään on ollut olemassa, järjestelmässä on tunnistettu vähemmän kuin yhdeksän sellaista pakkoavioliittotapausta, jotka osuisivat päätettävänä olevan lakiesityksen alueelle. Tapauksia ei siis ole havaittu kaikkina vuosina lainkaan ja enimmilläänkin vain muutamia. Pakkoavioliitoissa on tietysti kyse piilorikollisuudesta, joten on luonnollista, että tarkkoja lukuja ei voida esittää, ja on todennäköistä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään päätyvien määrä antaa vain arviohaarukan minimin. Annettujen tietojen valossa ilmiön mittakaava on kuitenkin sitä luokkaa, että siihen voitaisiin oikeasuhtaisemmin puuttua tapauskohtaisesti jo nykyisen lainsäädännön puitteissa sekä huolehtimalla sukupuolittuneen väkivallan vastaisten toimien saavutettavuudesta myös maahanmuuttajille. Silloin kun puhutaan ilmiöstä, jonka havaittu yleisyys on alle yksi vuodessa, on järkevää lainsäädännössä käyttää kohdennettuja toimia sen havaitsemiseen, tunnistamiseen, sen vastaiseen työhön. Sen sijaan ei ole järkevää ulottaa kokonaisuin ihmisryhmiin etenkin sellaisia toimia, jotka merkittävästi heikentävät ihmisten elämisen ehtoja tässä maassa.

Eli olipas siinä tyhmä laki.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.41 Juha Mäenpää ps: Arvoisa herra puhemies! Kun tässä samassa, kun keskusteltiin näistä avioliitoista ja perheenyhdistämisestä ja sivutaan ankkurilapsia ja muuta, sieltä vasemmalta kovasti tulee sanottua, että lapsen etu ei ole se, että lapsi on perheestä erossa, niin ihmettelen sitä, että näitä lapsia kuitenkin lähetetään sieltä jostakin kaukaa hakemaan tällaista perheenyhdistäjän roolia tänne Suomeen. Sitten täällä edustaja Kontula kertoi, että opiskelujen keskellä pitäisi vielä hankkia varoja siihen, että pystyy kutsumaan perheensä tänne. Sitten tässä tuli puheenvuorossa esiin, että vanhemmat tietävät lapsensa edun kyllä paremmin ja että pitäisi lähimmät perheenjäsenet saada siihen mukaan.

Toivoisin, että te miettisitte näitä samoja asioita silloin, kun kyseessä on huostaanotettu lapsi Suomessa, että millä tavoin hänen perheensä yhdistämistä mietitään ja yritetään saada eteenpäin. Toivoisin sieltä vasemman laidan, että käyttäisitte sen energian ensin näihin suomalaisiin lapsiin ennen kuin lapsiin, jotka on lähetetty tänne hankkimaan tällaista ankkuripaikkaa meidän sosiaaliturvaverkostoon.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

15.43 Anna Kontula vas: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin käsite ”ankkurilapsi” on pejoratiivinen käsite, jolla pyritään leimaamaan ihmisryhmää ilman, että tiedetään niiden oletusten paikkansapitävyyksiä, joihinka se perustuu.

On aivan selvää, että tietyissä olosuhteissa vanhemmat voivat päättää lähettää lapsensa pois maasta. Näin esimerkiksi tuhannet ja taas tuhannet suomalaiset toisen maailmansodan aikaan tekivät. Ja me näimme siitä vuosikymmeniä sen jälkeen, kuinka vahingollista oli se, että Ruotsiin lähetetyt suomalaislapset joutuivat olemaan pitkiä aikoja erossa perheistään, ja kuinka vaikeita tragedioita tähän eroon liittyi jopa seuraavaan sukupolveen saakka. Meillä jos kellä pitäisi olla ymmärrys ensinnäkin siitä, että voi tulla vastaan tilanteita, joissa lapset on pakko lähettää turvaan. Meillä jos kellä pitäisi olla ymmärrys myös siitä, että silloin tässä tilanteessa ihmisten mahdollisuus pitää yhteyttä perheisiinsä on äärimmäisen tärkeä.

Mitä tulee tähän Suomen lakiin ja vanhempien rooliin lapsensa parhaan edun tietäjänä, tähänhän perustuu ajatus siitä, että meillä vanhempi on lapsen ensisijainen huoltaja. Vaatii aina raskaita erityisiä hallinnollisia toimia, jos tämä huoltajuus halutaan siirtää jollekin toiselle taholle, pois vanhemmalta. Eli meillä laissa lähtöoletus on, että vanhempi tietää lapsensa edun ja todennäköisesti sitä pyrkii myös edistämään, ja sitten on poikkeustilanne, jos joudutaan menemään johonkin muuhun järjestelmään.

Mitä tulee huostaanotettuihin lapsiin, olen itse tehnyt vuosikymmeniä erilaisia aloitteita ja töitä sekä heidän asioissaan että heidän vanhempiensa asioissa. Haluaisin tuoda tässä yhteydessä esiin, että meidän nykyinen, uusi lastensuojelulainsäädäntö itse asiassa on erittäin myönteinen huostaanotettujen tai muusta syystä kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten vanhempia kohtaan. Meillä huomattavasti montaa muuta maata vahvemmin otetaan huomioon lasten mahdollisuus pitää yhteyttä vanhempiinsa myös niissä tilanteissa, joissa olen kuullut esimerkiksi monen perussuomalaisen vetäneen ulkoa käsin jo sellaisia johtopäätöksiä, että tämä suhde tulisi mieluummin hetimiten katkaista. Ja se lähtee juurikin siitä oletuksesta, että myös monissa kansainvälisissä sopimuksissa taustaoletuksena on, että yhteys vanhempiin on lapsille äärimmäisen tärkeä.

No, sitten se tilanne, että lapset kodin ulkopuolelle sijoittamisen jälkeen sijoitettaisiin takaisin kotiin, on äärimmäisen vaikea, ja todellakin toivon, että poliitikot eivät sitä arviota pyri tekemään, koska silloin siinä kyllä tulee paljon huteja. Se vaatii sellaista paikallista olosuhteiden ymmärrystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

15.46 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Oli hyvä asia, että edustaja Kontula muistutti näistä Suomesta sodan aikana lähetetyistä lapsista, jotka lähetettiin turvaan sinne Ruotsiin. Oli hyvä, että muistutitte niistä. Siinä sitten kävi sillä lailla, että kun Suomessa tuli rauhallista ja vaara oli ohitse, niin sitten ne lapset pääosin palautettiin tänne. Ymmärsinkö oikein, että rivien välistä tarkoittitte sitä, että nämä, joita Suomeen on tullut tuolta ulkomailta, nyt kun siellä on rauhallista, pitäisi palauttaa kanssa sitten kotimaihinsa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontula, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

15.47 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Tämä oletushan ei pidä paikkaansa. Vaikka merkittävä osa lapsista sotien jälkeen, siis useiden vuosien Ruotsissa oleskelun jälkeen, palasi Suomeen, meillä myös jäi paljon lapsia Ruotsiin sen keikan seurauksena. Ja paljon oli myös perheitä, jotka yhdistyivät uudelleen vasta sitten suuren muuton aikaan 70-luvulla, kun meiltä lähdettiin paljon Ruotsiin seuraavassa aallossa, jolloinka lähti sitten niitä ihmisiä sinne töihin.

Jos ajatellaan tilannetta tällä hetkellä vaikka Afganistanissa, niin jos minä olisin Afganistanissa pienen tytön äiti juuri nyt, kyllä tekisin kaikkeni, että edes lapseni pääsisi pois maasta, vaikka itse en sieltä pääsisikään. Ja ajattelisin ehkä, että olivat ne olosuhteet melkein millaiset tahansa, niin ne saattaisivat olla paremmat kuin se, että lapsi jää siihen maahan. Se ei tarkoita, ettenkö ajattelisi, että toivottavasti hänelläkin on mahdollisuus jonakin päivänä palata kotimaahansa ja elää siellä ihmisarvoista elämää, mutta nyt tässä tilanteessa sellaista mahdollisuutta, sellaista näkymää ei kerta kaikkiaan ole olemassa.

Eivät meillä sotien ja muiden kauheuksien alta paenneet ihmiset läheskään aina palaa takaisin, mutta hyvin monet palaavat. Ja on oikeastaan hyvä, että tarinoita on erilaisia, niin että meillä, kun me tehdään lainsäädäntöä, on mahdollisuus myös katsoa erilaisia historian vaiheita, erilaisia ihmisiä, erilaisia tarinoita ja ymmärtää, että lopputulemat voivat olla erilaisia.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi päästökauppalain ja energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 24/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 7/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 7/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Puisto, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.49 **Sakari Puisto ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan mietinnön koskien päästökauppalakia ja Energiavirastosta annettua lakia.

Ehdotuksen taustalla on EU:n päästökauppadirektiivin uudistus, joka toimeenpantiin Suomessa yleisen päästökaupan osalta vuoden 2024 alussa voimaan tulleella päästökauppalailla. Nyt ehdotetut muutokset liittyvät tarpeeseen päivittää ja selkeyttää kansallista sääntelyä komission antamien täytäntöönpanoasetusten sekä ohjeistusten myötä sekä korjata tiettyjä lain säännöksissä ilmenneitä teknisiä virheitä.

Ehdotuksen keskeinen osa liittyy päästökauppadirektiivin uudistukseen sisältyneeseen niin sanottuun 95 prosentin sääntöön. Päästökauppadirektiivin mukaan yli 95 prosenttia kestävästä biomassasta käyttävät laitokset suljetaan päästökaupan ulkopuolelle vuodesta 2026 lähtien. Päästökauppadirektiivissä ei säädetä siitä, miten säännöksen perusteella ulossuljettu laitos tulisi takaisin päästökaupan soveltamisalaan.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Nyt tällä ehdotuksella selkeytettäisiin 95 prosenttia biomassaa käyttävien laitosten sääntelyä. Vuodesta 2026 päästökaupan ulkopuolelle suljetut laitokset tulisivat uudestaan päästökaupan piiriin, mikäli ne lisäisivät fossiilisen polttoaineen käyttöä. Ehdotettu sääntelyn selkeytys tehtäisiin päästökauppadirektiivin epäselvän sanamuodon sekä komission asiaa koskevan, kansallisesta tulkinnasta poikkeavan ohjeistuksen vuoksi. Sekä alan toimijat että Energiavirasto ovat pitäneet tarpeellisenä selkeyttää sääntelyä tältä osin.

Kansallisesti 95 prosentin sääntöä on tulkittu siten, että soveltamisalan ulkopuolelle rajatun laitoksen tulisi hakeutua uudestaan päästökaupan piiriin alittaessaan 95 prosentin rajan, ja nyt ehdotettu sääntely vahvistaisi tämän tulkinnan. Fossiilisen polttoaineen käyttö rajattaisiin enintään viiteen prosenttiin, jonka jälkeen laitos tulisi uudestaan päästökaupan hinnoittelun piiriin. Fossiilisen polttoaineen käyttöä ei siten voisi lisätä rajattomasti laitoksissa taakanjakosektorilla. Osalle laitoksista voisi toisaalta syntyä kannuste lisätä fossiilisen polttoaineen määrää ja alittaa 95 prosentin raja, jos laitoksen tavoitteena on päästä uudestaan päästökaupan piiriin.

Valiokunnan saaman selvityksen perusteella sääntelyn ja siihen nyt tehtävän selkeytyksen laitospohaiset vaikutukset vaihtelevat laitoksen koosta ja toiminnasta riippuen ja niiden arviointi on vaikeaa. Osa laitoksista hyötyy päästökaupan ulkopuolella olemisesta, koska hallinnollinen taakka järjestelmän piiriin kuulumisesta on suhteellisen korkea. Osalle laitoksista taas voi syntyä merkittävä taloudellinen vaikutus ilmaisjaon loputtua.

Ehdotuksia on valiokunnan asiantuntijakuulemisessa pidetty oikeustilaa selkeyttävinä. Muutostarve on seurausta päästökauppadirektiivin epäonnistuneena pidetystä 95 prosentin säännöstä ja sen tulkintaan liittyvistä epäselvyyksistä.

Kilpailuympäristön vääristymisen lisäksi 95 prosentin sääntö hämärtää toiminnanharjoittajien hiilidioksidin talteenoton ja sen varastoinnin ja jatkojalostamisen tulevaisuuden näkymää. Kysymys liittyy myös päästökaupparjestelmää uudistettaessa mahdollisesti käyttöön otettaviin, teknisiä nieluja koskeviin taloudellisiin kannustimiin, joiden piiriin nyt päästökaupan ulkopuolelle suljettavat laitokset eivät jatkossa kuuluisi.

Komissio on käynnistänyt päästökaupan uudistamisesta konsultaation, joka edeltää seuraavaa päästökaupparjestelmää koskevaa uudelleentarkastelua kesällä 2026. Talousvaliokunta pitää tärkeänä arvioida tässä yhteydessä sääntelyn toimivuutta kattavasti ja korostaa, että Suomen tulee aktiivisesti vaikuttaa sääntelyn kehittämiseen siten, että päästökaupparjestelmä kokonaisuutena toimii EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan kustannustehokkaana ja teknologianeutraalina ohjauskeinona sekä edistää teknisten nielujen käyttöönottoa.

Hyvät edustajat! Talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä perusteltuna ja puoltaa yksimielisesti siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

15.53 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Kiitos talousvaliokunnan taitavaksi tunnetulle puheenjohtajalle, edustaja Puistolle tästä mietinnön hyvästä esittelystä.

Tosiaan itse tämä kyseinen hallituksen esitys, jonka pohjalta mietintö on laadittu, on varsin teknisluontoinen, mutta tähän päästökaupan ja ylipäätään Euroopan unionin harjoittaman ympäristösääntelyn laajempaan kokonaisuuteen toivoisin voivani sanoa muutaman sanan tässä yhteydessä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Tämä viimeinen asia, jota puheenjohtaja Puisto myös omassa puheenvuorossaan korosti, että Euroopan tulee pystyä toteuttamaan ympäristöpolitiikkaansa ja esimerkiksi päästöjen vähentämistä osana kaikenlaisen saastuttamisen vähentämistä kustannustehokkaalla tavalla ja teknologianeutraalisti, on äärimmäisen tärkeä tavoite. Tätä tulee mielestäni Suomen aktiivisesti edistää ja korostaa nyt osana uuden komission työtä, jolla jossain määrin ehkä ollaan järjeistämässä niitä edellisen komission aikana aika pitkälle vietyjä sääntelyjä, jotka osaltaan ovat vaikuttaneet siihen, että Euroopan taloudellinen kilpailukyky suhteessa meille keskeisiin kilpailuasetelman tuoviin talousalueisiin, kuten Yhdysvaltoihin tai Kiinaan, ei ole ollut riittävä.

Ajattelen vahvasti niin, että Euroopan tulee tässä hyvin vaikeassa geopoliittisessa tilanteessa edustaa maailmassa eräänlaista toivon majakkaa, mitä tulee demokratiaan, oikeusvaltion, ihmisoikeuksiin, myös kestäväan kehitykseen, mutta jotta Eurooppa voi näitä meille tärkeitä asioita edistää ja tuoda näitä asioita myös muiden maanosien asukkaiden saataville sitä kautta, että heidän maansa seuraavat Euroopan esimerkkiä, on todella tärkeää, että Eurooppa on sekä sotilaallisesti riittävän vahva että taloudellisesti riittävän kilpailukykyinen niin, että muut maat haluavat seurata esimerkkiämme. Siksi meidän tulee nyt kaikissa sääntelyissä olla vahvistamassa Eurooppaa ja Euroopan taloudellista kilpailukykyä, ja ovatpa ne sitten tällaisia tämän lainsäädännön kaltaisia pienempiä teknisiä asioita, eteenpäin vieviä asioita tai suurempia askeleita, niin niitä on nyt tärkeää määrätietoisesti tehdä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 24/2025 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 23/2025 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 6/2025 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 23/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 205/2024 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 11/2025 vp

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.57 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu herra puhemies! Turvallinen arki ei ole itsensänselvyyttä. Se perustuu siihen, että kriittiset toiminnot yhteiskunnassamme pysyvät käynnissä kaikissa tilanteissa, myös kriiseissä. Käsiteltävänä oleva hallituksen esitys yhteiskunnan keskeisten toimintojen suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn vahvistamisesta on askel, joka on sekä ajankohtainen että välttämätön.

Arvoisa herra puhemies! Pohjoisen Suomen näkökulmasta tämä lakiesitys on erityisen tärkeä. Meillä on pitkät välimatkat, harva asutus ja sääolosuhteet, jotka tekevät arjen sujuvuudesta haavoittuvampaa kuin etelämpänä. Puhutaanpa sitten sähköstä, vedestä, tietoliikenteestä tai liikenteestä, puhutaan nimenomaan elämän perusasioista, joiden turvaaminen on kokonaisturvallisuuden ydintä. Tämä esitys tuo varautumisen selkeästi osaksi lainsäädäntöämme. Meillä on nyt konkreettiset työkalut määritellä, mitkä toiminnot ja palvelut ovat kriittisiä ja miten niiden jatkuvuus turvataan.

Arvoisa herra puhemies! On tärkeää, että tämä laki on myös linjassa Naton tavoitteiden kanssa. Meillä on nyt velvollisuus vahvistaa kriisinkestävyttä paitsi kansallisesti myös osana läntistä puolustusyhteisöä. Pohjois-Suomen strateginen merkitys kasvaa tässä työssä jatkuvasti. Täällä sijaitsevat logistiikkareitit, varuskunnat ja tärkeät huoltoväylät, jotka ovat koko maan ja liittolaistemme kannalta kriittisiä. Laki mahdollistaa myös paremman kokonaiskuvan. Se antaa viranomaisille paremman näkymän siihen, miten eri toimijat varautuvat uhkiin. Vain sillä tavalla voimme varmistaa, että häiriöön ei jäädä yksin vaan koko ketju toimii yhdessä ja palautuu nopeasti.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan tässä yhteydessä kiittää hallintovaliokuntaa huolellisesta mietinnöstä. Valiokunta toi esiin tarpeen selkeään ohjaukseen, sektorikohtaiseen valvontaan ja kokonaisuuden yhteensovittamiseen. Tällä työllä mahdollistetaan se, että laki toimii myös käytännössä eikä vain paperilla. Tämä on kansallinen turvallisuusteko. Se tuo turvaa ihmisille myös siellä, missä lähin palvelu ei ole ihan kulman takana. Pohjoisessa on totuttu tekemään itse, mutta varautumisessa tarvitaan nyt yhteisiä sääntöjä ja yhteistä vastuuta. Tämä laki vastaa siihen tarpeeseen. Kannatan hallituksen esitystä. — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

16.01 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Erityisenä turvallisuusteemojen asiantuntijana tunnettu edustaja Hänninen puhui edellä niin hyvin, että siihen ei ole paljon lisättävää, mutta haluan vain tuoda tähän keskusteluun nyt koko eduskunnan ollessa koolla omakohtaisen kokemuksen, jota pääsin kokousmatkalla tuolla Valenciassa Espanjassa todistamaan, kun koko Pyreneiden niemimaan pimentänyt sähkökatkos kohtasi myös Suomen valtuuskuntaa koolla olleessa EPP:n kongressissa. Oli todella hätkähdyttävää, kuinka nopeasti tietoliikenneyhteydet menetettiin tilanteessa, jossa sähkönjakelu keskeytyi. Mo-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

biiliyhteyksistä puhelut yhdistyivät vielä jonkin aikaa sähkökatkon alkamisen jälkeen, mutta nettiyhteydet langattomien laajakaistareitittimien sammuttua katosivat hyvin nopeasti, ja myös tämä mobiililaajakaista lakkasi toimimasta käytännössä välittömästi. Tämä tietysti johti siihen, että moderni yhteiskunta käytännössä lamaantui.

Tämä on varmasti kysymys, joka, kun se voi kohdata vaikkapa tuon Iberian niemimaan, voi kohdata myös minkä tahansa muun osan Euroopasta. Nyt tietysti tähän vuodenaikaan, kun sähkökatkos Espanjassa tapahtui, oli lämmintä ja valoisaa, mitään yleistä hätäntymistä ei tullut, vaikka oli epäselvää, kuinka kauan tuo sähkökatkos tulee kestäämään. Voi vain kuvitella, kuinka vaikea tilanne olisi ollut, jos vastaavaa olisi tapahtunut täällä Pohjolassa vaikka koko Skandinavian niemimaalla talvella kylmään aikaan. [Tuomas Kettunen: Sen takia turvetta tarvitaan!] Ja siksi on tärkeää, että tehdään näitä lainsäädäntöuudistuksia, joilla pystytään varautumista ja valmiutta lisäämään erilaisten häiriötilanteiden varalle.

Siksi, arvoisa rouva puhemies, on tärkeää, että nyt eduskunta voi yksimielisesti tässä toisessa käsittelyssä hyväksyä tämän jo aiemmin ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn lain mietinnön mukaisesti. Ja kiitos hallintovaliokunnalle ja lausunnonantajavalokunnille hyvästä työstä asian suhteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niemi.

16.04 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hänninen tuossa toikin jo suurlta osin niitä asioita esille, joita itsekin ajattelin tässä puheenvuorossani tuoda esille. Nostan kuitenkin myös muutamia sellaisia asioita. Tietysti tämä kotivara, kotiturvallisuus tässä tilanteessa, jos esimerkiksi tällainen pitkä sähkökatko tulisi, on ensiarvoisen tärkeätä huomioida, mutta koko valtakunnan osalta muutamia asioita, mitkä meidän on ensiarvoisen tärkeätä huomioida:

Jos tulee sellainen kriisitilanne, että tuo meidän Itämeri ei ole käytettävissä, on ehdottoman tärkeätä, että me saamme maantie- ja rautatieyhteydet ja jopa muutetulla raideleveydellä esimerkiksi tuonne Norjan Narvikiin, koska se on sitten ainoa reitti, mitä kautta huoltovarmuutta voidaan varmistaa. On ehdottoman tärkeätä, että saataisiin tällainenkin asia.

Sitten ihan tuosta Pirkanmaalta esimerkki. Satakunnan Lennostostahan on tullut nyt Nato-yhteiskenttä. On aika tärkeätä huomioida se, että siellä on esimerkiksi suunniteltu suoraan tämän Naton harjoitusalueen viereen Tampereelta siirrettäväksi järjestelyratapiha myrkkyyvaunuineen, tämän alueen naapuriin. Aika järjettömiä päätöksiä. Toivottavasti näihin kiinnitetään riittävästi huomiota, koska eihän tällainen voi missään tapauksessa enää sen jälkeen onnistua, kun se on Naton harjoitusalue, että tällaiset myrkkyyvaunut laitettaisiin samalle alueelle, mikä olisi ihan suoraan sitten tällainen tuhoamisen kohde, jos tulevat todella ikävät ajat. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 205/2024 vp sisältyvät 1.—7. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

12. Lakialoite laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lakialoite LA 10/2025 vp Juha Mäenpää ps

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käymään loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asia-kohtien jälkeen. — Keskustelu alkaa. Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.07 Juha Mäenpää ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Olen ollut hieman huolissani Suomessa huoltovarmuudesta, ja aika paljon ne asiat, joihin minä täällä eduskunnassa puutun, liittyvät hyvin usein huoltovarmuuteen. Niitähän on monilla eri sektoreilla, mutta se, mistä olen ollut huolissani, on Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus. Toivon, että tämä oma lakialoitteeni hieman muistuttaa muitakin päättäjiä tästä asiasta, että se on meille erittäin tärkeää, että me itse huolehdimme omasta huoltovarmuudestamme. Siihen liittyy energiaa, ruokaa, sotilaallisia kykyjä. Tämä Huoltovarmuuskeskuksen toiminta on jakautunut hyvin erilaisiin osa-alueisiin ihan kaikkialle meidän yhteiskuntaamme.

Minä menen nyt tämän kirjoitetun puheen perusteella ja sitten lopuksi hieman ruodin vielä asioita.

Arvoisa puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Meillä on täällä lähetekeskustelussa lakialoite, jonka olen valmistellut ja käsiteltäväksi jättänyt. Aiheena on huoltovarmuus ja sen rahoitus. Lakialoitteessa ehdotetaan sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamista siten, että huoltovarmuusmaksua korotetaan molemmissa sähköveroluokissa 0,013 sentistä kilowattitunnilta 0,039 senttiin kilowattitunnilta. Eli se maksu kolminkertaistuisi huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla toimiva Huoltovarmuuskeskus määrittelee huoltovarmuuden tarkoittavan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin sekä jatkuvuuden hallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä toimivat ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan. Toimivat markkinat ja kilpailukykyinen talous ovat huoltovarmuuden perusta. Keskus huomauttaa, että markkinat eivät kuitenkaan välttämättä riitä ylläpitämään yhteiskunnan taloudellisia ja teknisiä perustoimintoja erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Tämän vuoksi tarvitaan huoltovarmuustyötä, jolla varaudutaan ylläpitämään yhteiskunnan kriittiset toiminnot mahdollisimman normaaleina näissä tilanteissa. Suomessa huoltovarmuutta varmistetaan yhteistyössä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa. Huoltovarmuusajattelun, varautumisen ja valmiuden edistämisen juuret maassamme ulottuvat yli sadan vuoden taakse 1900-luvun alkuun.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisussa ”Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muutostarpeet” vuodelta 2024 kerrotaan, että huoltovarmuusmaksun tuotto on reaalisesti laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana yli neljänneksen. Se oli 2010-luvulla kor-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

keimmillaan vuositason lähes 48 miljoonaa euroa. Tuotto on kasvanut ja laskenut riippuen eri energiatuotteiden ja sähkönkulutuksen määrästä. Tällä hetkellä tuotto on jo alle 40 miljoonaa euroa, ja valtiovarainministeriön ennusteita eri energiatuotteiden kulutuksesta käyttäen sen voidaan arvioida laskevan reiluun 32 miljoonaan euroon vuoteen 2030 mennessä. Julkaisun mukaan huoltovarmuusmaksun kertymä pienenee ennen kaikkea energiatehokkuuden parantuessa sekä kulutuksen siirtyessä matalamman huoltovarmuusmaksun ja huoltovarmuusmaksuttoman kulutuksen piiriin.

Valtioneuvoston huoltovarmuusselonteko vuodelta 2022 toteaa, että Suomella on edelleenkin hyvin toimiva ja kansainvälisesti ainutlaatuinen huoltovarmuusjärjestelmä mutta muuttunut toimintaympäristö vaatii riittävien resurssien turvaamista sekä toimintamallin kehittämistä. Työ- ja elinkeinoministeriö onkin asettanut laaja-alaisen työryhmän valmistelevaan huoltovarmuuslainsäädännön uudistamista. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti tällä vaalikaudella toteutetaan lainsäädännön kokonaistarkastelu sääntelyn ajantasaistamiseksi. Työryhmän toimikausi on 15.1.24—31.12.25. Hallituksen esitys huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain muuttamiseksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2025.

Lakityöryhmän asettamisen yhteydessä perustettiin myös rahoituksen alatyöryhmä, jonka tehtävänä on huoltovarmuusmaksun määräytymisperusteiden uudelleenarviointi ja säännösmuutostarpeet. Huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa säädetään huoltovarmuusmaksusta, joka kannetaan valmisteverotuksen yhteydessä sähköstä ja energiatuotteista osana kokonaisverotaso. Nimestään huolimatta huoltovarmuusmaksu on vero. Huoltovarmuusmaksun tulot eivät kerry valtion budjettiin, vaan ne tuloutetaan suoraan Huoltovarmuuskeskuksen hoidossa olevaan valtion talousarvion ulkopuoliseen Huoltovarmuusrahastoon.

Valtioneuvoston puolustusselonteossa vuodelta 24 muistutetaan, että huoltovarmuus on osa kokonaisturvallisuuden perustaa. Se käsittää väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömien kriittisten toimintojen, tuotannon, palvelujen ja infrastruktuurin turvaamista sekä normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa että poikkeusoloissa. Muun muassa suojelupoliisin päällikön mukaan Suomessa eletään nyt kansallisen turvallisuuden kannalta vaarallisinta aikaa kylmän sodan päättymisen jälkeen. Siis elämme vaarallista aikaa. Vaara ei väisty, vaikka Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa päättyisi. Huoltovarmuuden ja sen taloudellisen pohjan turvaaminen onkin ensiarvoisen tärkeää Suomen turvallisuusympäristön ollessa heikentynyt perustavanlaatuisesti ja pitkäkestoisesti.

Arvoisa puhemies! Vastustan sinänsä yleisesti ottaen verojen korotuksia, ja vaikka tämäkin on veroluontoinen maksu, niin huoltovarmuudesta huolehtiminen on kuitenkin kansakuntamme kivijalka. Ehdotuksessa korjataan teknologisista muutoksista johtuvia rahoituksellisia vinoutumia ja palataan tämän myötä oikeastaan lähemmäksi kohti aiempaa jo olemassa ollutta maksutasoa. Esimerkiksi sähkölämmitteisissä omakotitaloissa kyse on hintaluokaltaan muutamasta kymmenestä sentistä kuukaudessa. [Tuomas Kettunen: Liian kallista jo tällä hetkellä!]

Eduskunta on muistanut erityisesti puolustus- ja turvallisuusviranomaisia kiitettävästi viime aikoina. Näin kuuluukin olla. Kuitenkin nyt edellä sanotusta käy ilmi: huoltovarmuudesta vastaavat tahot ovat tähän asti jääneet paitsioon. Toivottavasti tämä lakialoitteeni muistuttaa kansanedustajia asian tärkeydestä.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kettunen ilmeisesti kuuluu erittäin maksukyvyttömään porukkaan, jos hän muutaman kymmenen sentin korotuksesta kuukaudessa sähkölämmitteisessä talossa alkaa tänne puhujapönttöön huutelemaan. [Tuomas Kettunen: Olen täällä köyhän kansan puolesta!]

Haluan kuitenkin tässä vielä nostaa esille tämän, mistä tämä oikeastansa lähti liikenteeseen. Elikkä minä lähdin siitä, että sähköautoilijat maksavat nyt huoltovarmuusmaksua huomattavasti vähemmän kuin bensa-autoilijat. Elikkä bensa-autoilija maksaa 18 kertaa enemmän huoltovarmuusmaksua ajaessaan autolla tuolla maantiellä. Tämä on epätasa-arvoinen asia. Mutta siihen on niin vaikea löytää ratkaisua, [Puhemies koputtaa] miten näiltä sähköautoilijoilta kerättäisiin enemmän tätä huoltovarmuusmaksua, niin on parempi, kun nostetaan sitä kaikilta, ja etsiköön tämä työryhmä sitten tasa-arvoisemman kohtelun.

Toivon, että tämä herättää päättäjät huomaamaan sen, että huoltovarmuusmaksu on jäännyt jo pitkään alenevaan kantaan. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Sitten seuraavaksi edustaja Rintamäki.

16.17 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen tavoitteena on muuttaa sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen sellaisena kuin se on laissa huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi.

Huoltovarmuus on päivän sana. Huoltovarmuuskeskus määrittelee huoltovarmuuden tarkoittavan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin sekä jatkuvuuden hallintaa turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä pysyvät toimivina ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan. Energiankulutuksen siirtyessä yhä enemmän sähkөөn ja sähkölaitteiden ollessa entistä energiatehokkaampia, huoltovarmuusmaksujen kertymä pienenee entisestään, koska sähkön huoltovarmuusmaksut ovat niin pieniä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana kertymän määrä on pienentynyt reaalisesti jopa jo neljänneksen.

Edustaja Mäenpää katsoo aloitteessaan, että huoltovarmuusjärjestelmän taloudellisen pohjan turvaamiseksi olisi luontevaa ja reilua paikata syntynyt rahoitusvaje sähkön huoltovarmuusmaksun nostolla. Kannatan lakialoitteen henkeä, sillä huoltovarmuudesta huolehtiminen korostuu erityisesti näin epävarmoina aikoina, kun maailmalla on turbulenssia ja erilaiset tahalliset ja tahattomatkin normaalista poikkeavat tilanteet saattavat yleistyä. Varautuminen vaatii myös sitä, että rahoituspohja on kunnossa.

Kiitan edustaja Mäenpäästä tästä hyvin realistisesta lakialoitteesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.19 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Minäkin haluan kiittää edustaja Mäenpäästä hyvästä lakialoitteesta ja tämän lakialoitteen kautta herätettävästä keskustelusta ja myös herättelemisestä meitä päättäjiä kohtaan ja päättäjien suuntaan.

Edustaja Mäenpään lakialoittehan on näin, että tätä huoltovarmuusmaksua — elikkä tähän on vähän niin kuin tämmöinen vero — nostettaisiin 0,013:sta 0,039 euroon. Elikkä kysehän on aika pienestä summasta, mutta haluaisin kysyä edustaja Mäenpäältä, kun minun täytyy, rouva puhemies, tunnustaa, että en ollut katsonut niitä lakipykälä ja muutoksia/lisäyksiä, mitä edustaja Mäenpään lakialoitteessa on, oliko nyt näin, että ainoastaan sin-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

ne sähköntuottajien ja -toimittajien suuntaan tämä kyseinen huoltovarmuusmaksun korotus tulisi. Tosiaan tämä rahoitusmuotohan, mitä sinne Huoltovarmuuskeskuksen suuntaan rahoitukseen saadaan, on niin, että tämä huoltovarmuusmaksu kerätään, ja kun maksun piiristä puhutaan, niin siellä ovat energiayhtiöt, siellä ovat öljyn, maakaasun maahantuottajat ja jalostajat, esimerkiksi Neste. Tulisiko tämä maksun korotus myös sinne? Sitten myös tosiaan sähköntuottajat, -toimittajat.

Tuossa käytin välihuutoa ja totesin, että kyllähän tämäkin on vähän niin kuin tämmöinen veronkorotus, eli näkyykö tämä miten isosti sitten siellä tavallisen kuluttajan arjessa?

No, sähkön hintahan on ollut aika kohtuumatalla tasolla, mutta kyllä me kainuulaiset sähkön siirtohinnoista maksamme aivan käsittämättömiä riistohintoja. Me maksamme joka kuukausi 40 euroa, vaikka me emme käyttäisi sähköä ollenkaan, sähkönsiirtomaksun kuukausimaksua ja siihen päälle vielä siirtomaksua. Minun mielestäni ennemmin tuolta suunnalta pitäisi lähteä etsimään vielä enemmänkin ratkaisuja siihen, miten näitäkin rahoja, mitä sähkönsiirtoyhtiöistä tänä päivänä menee ulkomaille, kun omistajia on ulkomailta lähtien, saataisiin esimerkiksi huoltovarmuusmaksujen paikkaamiseen.

Mutta, rouva puhemies, edustaja Mäenpäältä todella hyvä keskustelun aloitus tämän laskialoitteen osalta. Ehkä minulla on vielä enemmän kysymyksiä, mutta toivottavasti edustaja Mäenpää pystyy tähän myös vastaamaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.22 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kettusella meni luvut ihan oikein mutta yksiköt pikkuisen pieleen. Elikkä tämä sähkön kilowattihintaan kohdistuva korotus olisi 0,026 senttiä per kilowattitunti, ja se tarkoittaa sitä, että sähkölämmitteisessä talossa asuva perhe maksaisi keskimäärin muutamia kymmeniä senttejä kuukaudessa lisää. Elikkä tämä on hyvin pieni. Itse asiassa tuo on niin, mitä Kettunen esitti tuossa, että tämä tulee siis kuluttajan maksettavaksi tällä hetkellä, mutta voi olla, että jonkun sähköyhtiön olisi halvempaa maksaa se itse kuin lähettää niitä kirjeitä joka talouteen hinnanmuutoksista. Tämä on todella pieni vaikutus.

Minä nyt tässä, kun mahdollisuus tuli, laskin tuossa ennen tänne saliin tuloa, että sähköautolla ajava henkilö maksaa huoltovarmuusmaksua tällä hetkellä 0,26 senttiä per sata kilometriä ja bensa-autolla ajava maksaa 4,7 senttiä per sata kilometriä. Tämä on laskettu keskimääräisellä henkilöautojen sähkön tai polttoaineen kulutuksella. Elikkä tämä on kuitenkin minun mielestäni väärin, että sähköautolla ajava ei maksa tätä huoltovarmuusmaksua siinä mittakaavassa kuin bensa-autolla ajava, vaikka he ajavat painavammilla autoilla, jotka kuormittavat maantietä enemmän.

Mutta se peruste, miksi minä olen tähän lähtenyt, johtuu ainoastaan siitä, että Huoltovarmuuskeskukselle on tässä viime vuosien aikana koko ajan säilytetty lisätehtäviä ja heidän rahoituksensa on laskenut. En yhtään epäile, etteikö edustaja Hoskonen, joka saliin saapui, ottaisi Huoltovarmuuskeskuksen roolia tässä turpeen tuotannossa tai näissä asioissa esiin. Minä pidän kyllä tärkeänä, että tämä Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus turvataan. Minun mielestäni menee liian pitkä aika siihen, jos joku työryhmä selvittää. Tätä rahoitusta pitäisi saada heti nostettua ylemmäs, että he pystyvät oikeasti turvaamaan meidän huoltovarmuutta eikä tarvitse puuttua sitten johonkin viljan varastoinnin riittävyyden alentamiseen. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.25 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Mäenpälle tästä selvennyksestä. Nyt minullakin meni mittasuhteisiin nämä luvut, tosiaan senttejä per kilowatti. Olen edustaja Mäenpään kanssa täysin samoilla linjoilla sen suhteen, että jos lisätehtäviä Huoltovarmuuskeskukselle lisätään ja tuotto laskee — oliko näin, edustaja Mäenpää, että se on alle 40 miljoonaa euroa vuositasolla — niin kyllä silloin pitäisi käydä juurikin tätä keskustelua. Toivonkin tälle teidän lakialoitteellenne menestystä.

Olisin toivonut myös, että vielä olisi lisää lainsäädäntöä myös turpeen käyttöön huoltovarmuuspolttoaineena. Tuossa edellisessä pykälässä käytiin keskustelua siitä, kuinka Espanjassa tuli yhtäkkiä sähkökatkos ja lähes koko yhteiskunta taisi pimetä kesäaikaan, mutta entäpä sitten, jos meillä täällä kovilla paukkupakkasilla tapahtuisi samanlainen tilanne ja kun meidänkin näitä CHP-laitoksia siirretään tämmöisiksi sähkökattiloiksi, niin tuleeko siinä vaiheessa turvetta ikävä? Varmasti tulee. Ja uskon ja toivon myös, että tulevaisuudessa näitä CHP-laitoksia otettaisiin asianmukaisella vakavuudella huomioon ajatellen meidän huoltovarmuutta lämmön- ja sähköntuotannon osalta.

Kiitoksia edustaja Mäenpälle hyvästä lakialoitteesta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.27 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia erinomaisesta aloitteesta. Todellakin Huoltovarmuuskeskuksen rahoitus on turvattava. Se on Suomelle erittäin halpa henkivakuutus ja aivan varmasti ainoa, mikä meillä on. Pitää muistaa, että vaikka Euroopan unioni tuntuu olevan kaikkia maailmoja syleilevä kaikkien asioiden korkein tietäjä ja taitaja, niin valtavan byrokratian keidashan se vain on käytännössä. Siitä alkupe räisestä ideastahan, jolla Robert Schuman perusteli Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamista, ei ole jäljellä enää kuin haalea muisto, jos sitäkään. Mutta Huoltovarmuuskeskuksen toiminta pitää turvata, että pystymme huoltovarmuutemme hoitamaan kaikissa olosuhteissa, olkoon kyseessä sitten ruoka tai energia. Nämä kaksi asiaa ovat todella akuutteja. Jos joku ei usko, miten tärkeitä asioita ne ovat, niin jätetään tänäpäpä kokonaan syömättä ja sammutetaan sähköt talossa ja vesihanat kiinni, niin huomisaamuna ollaan kaikki samaa mieltä.

Eli meidän pitää varmistaa nyt ensinnäkin se, että ruuantuotanto saadaan oikealle tasolle. Meillä on tällä hetkellä tilanne — jokainen olemme sen kokeneet — että jauhelihaa ei kaupasta enää saa. Jos saa, niin pitää mennä aamulla heti ovenkahvaan kiinni, kun kauppa aukeaa. Iltapäivällä, puolenpäivän jälkeen, on turha yrittää. Koskee isoja kaupunkeja ja myös pienempiä kuntia, joka paikassa sama ongelma.

Toinen asia, energia: Tämä järjetön ilmastopolitiikka, joka ei perustu totuuteen. Ne väärrennetyt päästöluvut, ne on todella väärrennetyt. Eduskuntaa on viety kuin litran mittaa, ihan väärään suuntaan. Siinä on ollut Sitra mukana, erilaiset ympäristöjärjestöt ja identiteettipolitiikka, jolla ovat jotkut nostaneet omaa egoaan ylöspäin, kun se on niin tärkeää, että on maailman pelastaja. Suomen metsät ovat valtava hiilinielu, eivät päästölähde, ja tällälähän on perusteltu se, että kun turve on muka fossiili, mikä sekään ei pidä paikkaansa. Minä olen miettinyt, missä on suomalaisten yliopistojen luonnontieteen opetus, kun ei ymmärretä edes luonnontieteen perusasioita. Turvesuot kasvavat joka vuosi turvetta lisää, ja turvetta on kasvanut jääkauden jälkeen yli 80 miljardia kuutiota.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Jos emme palaa oikeaan politiikkaan, eliikä lopeta — meidän on pakko lopettaa — tukkien ja kuitupuiden polttamista, niin tästä maasta kuolee metsäteollisuus pois. [Tuomas Kettunen: Juuri näin!] Ja sitten pahimmillaan, kun CHP-sähkö on lopetettu, kun turve kiellettiin tai tehtiin valtavan kalliiksi, menetimme noin 3 500 megaa talvisaikana kovalla pakkasella CHP-sähköntuotantotehoa. Eliikä kaksi kertaa Olkiluoto kolmosen ydinvoimalan verran sähköntuotantoa menetimme siinä, ja nyt sitten taivastellaan, että me perustetaan tänne vetyteräsfirmeja. Aivan täydellistä huuhaata, ihmisten harhaan johtamista. Erään outokumpulaisen maanviljelijän sanonta kaikuu korvissani, niin kuin hän sanoi, arvoisa rouva puhemies, siitä lopuksi karu esimerkki, mitä tämä ilmastopolitiikan vääryys on aiheuttanut. Kyseinen herra soitti minulle tässä toista vuotta sitten talvella, ja sanoi, että mitä hän tekee, kun hänen eläkkeensä on 980 euroa ja eilen tuli postissa sähkölasku 890 euroa. Hiljaiseksi vetää. Minä sanoin, että tämä on tämän järjestettävän ilmastopolitiikan seuraus teidän kohdallanne. Hän toki yritti anoa [Puhemies koputtaa] siihen muutosta sähköyhtiöltä lakiin nojaten. Hyväksyikö sähköyhtiö, sitä en tiedä. Mutta joka tapauksessa... — Rouva puhemies, kiitoksia vinkistä. Tulen puhujakorokkeelle hetkeksi. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle — Tuomas Kettunen: Tärkeää asiaa! — Anne Rintamäki: Hyvä puhe tähän asti! — Tuomas Kettunen: Toivottavasti jatkuu!]

Kiitoksia, kunnioitettu rouva puhemies! Siis tässä Outokummun tapauksessa, minkä esimerkin kerroin, kulminoituu, kärjistyy koko suomalaisen järjestettävän ilmastopolitiikan lopputulos. Nyt toivottavasti ensi talvena meillä on sen verran säiden haltija suosiollinen, että selvittää tämän kaikille suomalaisille tekemällä kunnon pakkastalven, koska kovalla pakkasella ei niitä CHP-kattiloita pysty pyörittämään pelkällä puulla. Jäinen puu ei tuota lämpöä, puuta ei voi varastoida, ja kun ei turvetta ole. Turvehan on siitä hyvä polttoaine, että se kun kuivana saadaan aumaan, niin se säilyy kolme neljä vuotta siellä ihan kunnolla ja on toimintakykyinen aina. Kun se CHP-kattiloiden, jos niitä vielä jossakin jäljellä on — valitettavasti niitä turbiineja on sieltä poistettu jo — tuottama 3 500 megaa, mikä parhaina päivinä kovilla pakkasilla CHP-sähköä tuli, on nyt sitten menetetty tapaus, niin tästä kärsimme koko kansakunta. Voi sanoa, että se on tämän identiteettipolitiikan, sanoisinko samalla eräänlaisen täydellisen tietämättömyyden ja yliviisauden valtava hinta, minkä tämä kansakunta maksaa, ja siitä kärsivät kaikista pahiten lapsiperheet, pientä palkkaa saavat ja pientä eläkettä saavat ihmiset. He voivat pahimmillaan joutua myymään jopa talonsa pois, kun eivät pysty laskuun maksamaan.

Rouva puhemies! Lopuksi: Toivon, että huoltovarmuus Suomessa turvataan ja tehdään sellaista veropolitiikkaa ja ilmastopolitiikkaa, joka perustuu oikeisiin lukuihin, ei väärennettyihin lukuihin, joita Luonnonvarakeskus meille levittää. Ilman oikaisua tämä kansakunta on hukassa. Ja silloin siitä ei sitten nauti kukaan, ja toivon, että sitä päivää ei näe eduskunnassa kukaan meistä, vaan asiat korjataan jo ensi viikolla. Ei muuta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hänninen.

16.32 Juha Hänninen kok: Kunnioitettu rouva puhemies! Sotilaana tiedän, että huoltovarmuusasiat täytyy hoitaa näin syvän rauhan aikana, eli viimeistään nyt — tai jos ollaan rehellisiä, niin eilen.

Kannatan edustaja Hoskosen ja muidenkin paikalla olevien kollegojen esitystä turpeen nostamisesta jälleen uusiutuvaksi energianlähteeksi, se on täysin välttämätön asia. Ehkä sitten myös kollega Hoskosen kanssa seuraavassa hallituksessa hoidetaan tätä asiaa.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Lähiaruoka on ekoteko ja huoltovarmuusteko. Kannatan edustaja Mäenpään erinomaista lakialoitetta, ja toivon sille vahvaa menestystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.33 Tuomas Kettunen kesk: Rouva puhemies! Edustaja Hoskoselta jälleen kerran ansiokas puheenvuoro, ja toivon myös, että hallitusryhmätkin kuuntelevat tätä puheenvuoroa. Kiitän vielä edustaja Mäenpäättä, että olette tehneet tämän lakialoitteen, ja toivon tälle myös menestystä hallituspuolueitten suunnalla.

Kuitenkin tästä huoltovarmuusrahastosta: Elikkä huoltovarmuuteen liittyviä asioita tällä rahastolla sitten hoidetaan. Siellä on juurikin polttoaineet, lääkkeet, siellä on huoltovarmuusvarasto, jossa on myös viljaa, kun puhutaan jokapäiväisestä ruoasta. Nythän me kuulumme, että tätä viljavarastoa onkin pienennetty, vaikkakin tämmöisessä ajassa toivoisimme, että näitä viljavarastoja nostatettaisiin pahan päivän varalle. Siellä on myös kehittämishankkeita, varautumiseen liittyviä sopimuksia, siellä on koulutukseen, tutkimus- ja yhteistyöhön liittyviä asioita.

Sitten huoltovarmuuteen liittyviä asioita tuetaan tällä huoltovarmuusrahastolla, ja niin kuin kuulumme edustaja Mäenpäältä, tämä rahaston tuotto on vähentymään päin, ja varsinkin tässä ajassa pitäisi sitä rahaa huoltovarmuuteen liittyviin asioihin nostattaa, koska kylä viisas yhteiskunta varautuu pahimman varalle.

Mutta mitä tulee tähän sähkön hintaan ja sieltä otettavaan huoltovarmuusrahaan, mitä tämmöiseksi veroksikin voi sanoa, niin kyllä minä katsoisin myös tänne sähkönsiirtohinnoitteluun liittyvään toimintaan. Tänä päivänä minusta suomalaiset tuolla maakunnissa maksavat liian kovaa hintaa sähkönsiirtoon liittyvissä maksuissa. Jos tosiaan tästäkin rahasta osa menee tuonne ulkomaalaisille sijoittajille, niin kyllä meillä Suomessa pitäisi katsoa tarkasti, kuinka enemmänkin ohjautuisi tänne Suomeen sitä rahaa, jolla pystyttäisiin rahoittamaan esimerkiksi huoltovarmuusvarastoa.

Rouva puhemies! Tämmöisillä lisäkommenteilla.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.36 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Olen yrittänyt pitää tätä huoltovarmuuskysymystä yllä, ja aivan kuten edustaja Hoskonen tuossa edellä kertoi, tämä liittyy myös turpeeseen, ja näitä ongelmia kasautuu, jos me suljemme silmämme ja luotamme tähän ilmastouskontoon, mikä täällä on. Tämä on hankala asia. Helsingistä lopetetaan polttoon perustuvia energiantuotantolaitoksia ja luotetaan sähkökattiloihin. Mikään ei varmasti kriisin tullessa ole niin helppo tuhota kuin sähköjärjestelmä. Sen takia meillä pitäisi olla polttoon perustuvia ja turpeeseen perustuvia lämpölaitoksia.

Tuossa muutama kuukausi sitten kirjoitin Helsingin Sanomiin mielipidekirjoituksen, mutta te varmaan osaatte päätellä, mitä sille tapahtui — eihän niitä julkaista. Vaikka kansanedustaja kirjoittaa huoltovarmuudesta Helsingin Sanomiin mielipidekirjoituksen, niin näille viitataan kintaalla sen takia, kun ne eivät ole tämän ilmastouskon mukaisia.

On totta, mitä edustaja Kettunen nosti esille, että siellä on lääkkeitä. Voisi sanoa, että Huoltovarmuuskeskus kuuluu meidän yhteiskunnan kaikille aloille. Meillä pitää olla kaikilla aloilla huoltovarmuutta, pitää olla lääkkeitä, pitää olla sidetarpeita. On asioita maanpuolustukseenkin liittyen, joihin Huoltovarmuuskeskuskin linkittyy sillä tavalla, että he

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

ovat tiettyjä toimia ylläpitämässä siellä. Tämä on tosi tärkeä asia, ja kyllä minä ihmettelen, että täällä salissa ei asiaa huomata.

Edustaja Hoskonen otti esille tämän, minä en tiedä, voisiko sanoa, jonkinlaisen ilmasto-kiiman, minkä vallassa tämä maailma on elänyt tai Suomi on elänyt pitkän aikaa. Kyllä tämä on ihan käsittämätöntä. Onneksi tähän on nyt nykyinen hallitus pikkuisen pureutunut, ja siellä aletaan tekemään jonkinlaista selvitystä. Tämä maailman menee ihan hulluksi, jos me aletaan kaikkia turvepeltoja ja muita täällä maassa rokottamaan ja verottamaan. Ne turvepellot ovat meille myös huoltovarmuustekijä, ja niistä saadaan aina kohuullinen sato. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.39 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Mäenpäästä erinomaisesta puheenvuorosta. Teidän puheessanne äsken oli pieni virhe, ja haluan oikaista sen, että pöytäkirjaan jää oikeat tiedot. Kaikki teidän puheessanne oli asiaa. Helsinkihän lopetti tämän yhden voimalan tuosta läheltä, hiilivoimalan, ja siitä ovat nyt sitten Hesarit ja kaikki muut lehdet, valtakunnan media, riemuinneet, että nyt ei tehdä enää ilmastopäästöjä. Eihän Helsingissä tehdä, nehän tehdään Vantaalla, Vantaan jätevoimalassa. Helsinkiläinen vihreä siirtymään tarkoittaa sitä, että kaikki se ongelma, mikä Italiassa sen täysin laitoman jätteen kanssa — siis sellaisen jätteen, jonka alkulähteitä en lähde arvioimaan sen enempää, totean vain, että lähtöpäässä se kyseinen jätehuolto hoidetaan järjestelmän kautta, joka tuskin kovinkaan paljon on varoituksista innostunut, ei tarvitse muuta mainita. Ne ajetaan Loviisan kautta Loviisan Valkon satamaan. Luin Hesarista, tai oliko Iltalehdestä, uutisen, että kun Valkon satama ostettiin niin, että Helsinki omistaa 60 prosenttia, Loviisa 40, niin se oli kuulemma lehden tietojen mukaan helsinkiläisille hyvin sopiva ratkaisu. No, varmastihan se oli, kun se valtava löyhkä, mikä siinä satamassa on nyt, kun sieltä kaikki moskat Italiasta sinne ajetaan... Kuumana kesäpäivänä — no, voitte kuvitella, miltä tuntuisi asua jätevuoren vieressä tai kaatopaikan vieressä. Jokainen voi kuvitella, mitä se haju on. Sinne ajetaan kaikki Italian muovit ja muut jätteet poltettavaksi, ja muka päästötöntä energiaa.

Pitäisi nyt jonkun tässä maassa pikkuhiljaa, edes ympäristöviranomaisen, Valtiontalouden tarkastusviraston taikka Suomen ympäristökeskuksen tai Suomen ympäristöministerin, puuttua tähän tilanteeseen. Jos minä kotona saunassa vahingossa polttaisin vaikka muovipussin, muovია poltan ja se menee yleiseen tietoon, niin se olisi putkareissu ja siitä tulisi aika rankka syyte.

Tämmöistä täällä tehdään ja sitten väitetään tehtävän ilmastopolitiikkaa. Olkoon tämä varoittavana esimerkkinä siitä, mihin tämä suomalainen ilmastokeskustelu ja politiikka on mennyt. Eihän näin saa tehdä, että tuhoamme omaa elintasoamme, omaa luontoamme ja aiheutamme valtavaa vahinkoa meidän kansalaisille, koska he menettävät rahansa, pahimmillaan omaisuutensa, kun vuokrat nousevat, sähkölaskut nousevat.

Olen erään yhteisön hallituksen puheenjohtajana vielä vähän aikaa, kun kuntapolitiikasta olen jäämässä pois, ja siinä kyseisessä yhteisössä energialasku edellisestä vuodesta viime vuoteen nousi 20 prosenttia. Se on iso tila, mitä lämmitetään, niin se on valtava rahameno, ja se tarkoittaa, että ne ihmiset, jotka siinä kyseisessä kiinteistössä asuvat ja saavat palveluja siellä, maksavat karmean kovaa hintaa jatkossa, kun pitäähän se talo lämmittää. Tätä on tämä suomalainen hurjuus tässä ilmastopolitiikassa, mutta tämä on aivan käsittä-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

mätöntä, kun valtakunnan media ei tähän puutu millään lailla. Toivon, että puuttuu, ja sen päivän kun näkisin, niin olisin paljon iloisemmalla tuulella sen jälkeisenä päivänä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.42 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu puhemies! Edustaja Hoskonen käytti jälleen kerran hyvän puheenvuoron ja nosti esille nämä ilmastotavoitteet. Nykyinenkin Petteri Orpon hallitus, missä perussuomalaiset ovat, on sitoutunut tähän hiilineutraalisuustavoitteeseen, että tämä yhteiskunta olisi hiilineutraali vuoteen 2035, ja on myös sitoutunut näihin ilmastolain tavoitteisiin. Mutta onneksi teillä siellä hallitusohjelmassa kuitenkin lukee, ettei metsien käyttöä rajoiteta, koska jos nyt lähdettäisiin metsien käyttöä rajoittamaan, niin sillä olisi kauaskantoiset, negatiiviset vaikutukset meidän kansantalouteen.

Nimittäin jos metsien käyttöä lähdettäisiin rajoittamaan esimerkiksi Ilmastopaneelin vaatimilla hakkuiden vähentämistoimilla, niin muun muassa Sahateollisuus ry on tilannut tällaisen selvityksen, että jos metsähakkuiden rajoittaminen nykyisestä runsaasta 70 miljoonasta kuutiometristä tiputettaisiin 55 miljoonaan kuutiometriin, niin sitten laskisivat kymmenen vuoden aikana puun myyntitulot 6 miljardilla eurolla, valtion tuloja häviäisi 5,5 miljardilla eurolla ja yritysten maksamia palkkoja 7,5 miljardilla eurolla. Eli nytten kun puhutaan siitä, että valtiontalouskin pitää laittaa tasapainoon, niin kyllä nämä asiat pitäisi osata ja pystyä laittamaan mittasuhteisiin. Jos tällaisia kunnianhimoisia tavoitteita asetetaan, että vuoteen 2035 ollaan hiilineutraali yhteiskunta, mutta jos se alkaa näyttämään siltä, että metsien käyttöä pitäisi rajoittaa, niin sitten pitää pystyä myös miettimään muita ratkaisuja — tai sitten siirtää sitä tavoitetta pitemmälle tulevaisuuteen kuin se, että lähdetään omaa teollisuutta, varsinkin metsäteollisuutta, ajamaan alas.

Puhemies! Minkä takia tämä liittyy tähän huoltovarmuuteen ja edustaja Mäenpään tekemään lakialoitteeseen? Toivoisin, että etsittäisiin ratkaisuja, millä saadaan lisää verotuloja valtiolle, lisää tuloa kansantalouteen, jotta pystytään sitten huoltovarmuuteen liittyviä asioitakin rahoittamaan.

Puhemies! Otin tämän puheenvuoron edustaja Hoskosen puheenvuoron innoittamana.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

16.45 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Kettunen on osittain oikeassa tuossa, mutta haluaisin muistuttaa siitä, että kun katsotaan niitä puun hakkuumääriä, niin sieltä yhä enenevä määrä siitä hakatusta puusta on mennyt kattilaan ja on poltettu lämmöksi. Se on kasvanut — viimeiset, olisiko, viisi vuotta muistaakseni, milloin se määrä on kasvanut suuresti. Minun mielestäni se olisi Luontopaneelillekin varmaan syytä selventää, että se puuhakkeeksi menevä lämmitysenergian osa on myös hakkuuta siellä muun joukossa, ja tämän kun voisimme jättää tekemättä, niin ehkä me silloin voisimme hakata vähän vähemmän puuta. Turvetta pitäisi polttaa vain puolet siitä, mitä nyt poltetaan puuhaketta.

Tämä on käsittämätön juttu. Me mennään vähän kauas tästä alkuperäisestä ajatuksesta, mutta meille voidaan öljyä ajaa jostakin laivalasteilla, pitkien matkojen takaa tuodaan laivalla, joka tuottaa päästöjä ja päästää mereen kaikkea kuraa varmaan välillä. Sitten se laiva tulee jalostamoon, sitten siitä tehdään öljyä. Ja kun yksi rekka öljyä ajetaan jonnekin lämmityskäyttöön, vaikka nyt sitten edustaja Kettusen kotikulmille Kuhmoon — siellä Kuh-

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

mon lähellä on varmaan jossakin turvesuo — niin se, kun lämmitysenergiana käytetään öljyä, se öljyrekka voidaan korvata kahdella rekalla turvetta. Nyt tällä hetkellä siihen menee neljä rekkakuormaa puuta. Vaikka itsekin olen sen takana, että puun hakkuumääriä ei tarvitse laskea, niin viisasta olisi kuitenkin käyttää turvetta, ettei me jouduta puuta polttamaan niin paljon.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kettunen.

16.47 Tuomas Kettunen kesk: Rouva puhemies! Juurikin näin, niin kuin edustaja Mäenpää tuossa omassa puheenvuorossaan totesi, että kansantalouteen syntyy lisätuloja, kun se puu, kuitupuu, keitetään selluksi tai tyvitukkisahapuu vedetään sahalinjaston lävitse. Sieltä tulee kansantalouteen lisätuloa, ei sillä, että se kuitupuu tai tyvitukkipuu poltetaan savuna taivaalle.

Meillä siellä omalla kotipaikkakunnallani itärajan pinnassa, erämaakaupunki Kuhmossa, on CHP-laitos, eliikkä sahalaitoksen yhteydessä on lämpölaitos, joka käyttää polttoaineenaan sahalaitoksen sivuvirtatuotteita, ei mitään jätettä, vaan sivuvirtatuotteita, eliikkä puunkuorta ja sahanpurua. Sieltä syntyy sitten lämpöä meille kuhmolaisille siihen taajama-alueelle, ja sitten siellä vielä turbiini pyörii — kun puhutaan CHP-laitoksesta, niin turbiini pyörittää vielä sähköä siihen kylkeen. Se on minun mielestäni hyvä systeemi.

Olen edustaja Mäenpään kanssa ihan täysin samaa mieltä, että tosiaan metsähakkeen käyttö on lisääntynyt Suomessa. Ennen tätä julmaa hyökkäyssotaa, minkä Venäjä aloitti Ukrainan aroille, Venäjältä tuotiin myös meille metsähaketta aika runsaanlaisesti, mikä sitten näkyi myös meidän markkinoillamme. Mutta ei saa silti unohtaa tässä keskustelussa turvetta, koska kyllä huoltovarmuuspolttoaineena turvetta tarvitaan. Onneksi se on sinne hallitusohjelmaan kirjattu, että turvetta myös jatkossa käytetään, mutta odotin ja oletin, että sitä olisi ollut vielä enenevässä määrin, että turvetta oltaisiin voitu käyttää myös polttoaineena.

Ja mitä tulee näihin hiilineutraalisuustavoitteisiin, niin kun me puhumme täällä tavoitteista ja puhumme hiilinieluista, eliikkä metsistä, kaikesta siitä vihreästä, joka sitoo hiiltä tuolla metsissä, niin meidän pitäisi puhua myös teknisistä hiilinieluista, siitä, kuinka sinne CHP-laitoksen piipun päähän laitetaan filteri, joka ottaa sitä hiilidioksidia sieltä käyttöön, ja näin maailma pelastuu. Minun mielestäni pitäisi puhua hiilinielujen lisäksi myös teknisistä hiilinieluista ja suomalaisesta osaamisesta, jolla me pystymme taklaamaan ilmastonmuutosta ja vastaamaan niihin tavoitteisiin, että ilmastoa pystytään sitten myös pelastamaan pitkälle tulevaisuudessa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 21/2025 vp

Lakialoite LA 24/2023 vp, 19/2024 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2025 vp

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

14. Puoluerahoituksen valvonta 2024 – Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus

Kertomus K 10/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 4/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

15. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 7/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 5/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

16. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 8/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 6/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

17. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2024

Kertomus K 9/2025 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2025 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 14.5.2025 pidettävään täysistuntoon.

18. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 14.5.2025 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 16.50.

Pöytäkirja PTK 49/2025 vp

Pöytäkirjan vakuudeksi: